

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 23, 1980

Nr. 248

L. K. B. KRONIKA Nr. 44

Kratos, tardymai, areštai

(Tęsinys)

Aš dalyvavau, kaip ir daugybė kitų tikinčiųjų šiuose maldininkų religinėse procesijose prie Kryžių kalno ir Šiluvoje. Dalyvavau, nes aš katalikas. Aš nebuvau jų organizatorius. Nebuvo ir jokių „viešosios tvarkos pažeidimų“. Lietuvoje pagal senas tradicijas ir papročius katalikai stichiškai renkasi į maldingas keliones, ir nėra reikalingi jokie organizatoriai. Tai ne gegužės 1-oji ar spalio eisenos. Maldingos kelionės yra neatskiriama mūsų religinio gyvenimo dalis. Mūsų katalikiškosios tradicijos gimusios prieš šimtmečius. Jos lietuvių kataliko religinės dvasios išraiška. Jos niekam ir niekada neatnešė žalos. Tai puikiai žino kiekvienas, kuris nors šiek tiek susipažinęs su Lietuvos gyvenimo tikrove.

„Pravdos“ laikraštis (1975.XII.18, Nr. 352) skelbė straipsnį, pavadinimą „Ataka prieš Dievo Motiną“.

Jame buvo kalbama apie tai, kaip Cilės budelių chunta, vado

vaujama netikinčio nei į Dievą, nei į vėliną Pinočeto, susidorojo su išgaudinusia jį taikia katalikų maldininkų religine eiseną. Straipsnis užbaigiamas: „Generolas Pinočetas su neišsakytu išradinumu ieško būdų kaip užkimšti burnas tikintiesiems ir netikintiesiems“.

Iškyla klausimas: kodėl ir tarybiniai bedieviai naudojami tais pačiais metodais kaip ir jų koneveikiama chunta? Gal būtų tie patys tikslai?

Kreipiuosi į Jus prašydamas padėti užkirsti bedievių visokiai saviveiklai ir smurtui, vykdomam tarybinių įstatymų priedanga.

Gyvename juk XX-me amžiuje ir, kaip aiškina propagandistai, „pačioje demokratiškiausioje šalyje“, valstybėje, išpareigojusioje visose eilėse humanistinių tarpautinių susitarimų gerbti pagrindines žmogaus teises.

1980. II. 23.

Šiauliai,

M. Jurevičius

(Pabaiga)

Kongresmanas Edward Derwinski tarp respublikonų partijos kandidatų. Kairėje kandidatas į prezidentus Ronald Reagan, dešinėje — jo partneris George Bush. Kongr. Derwinski pareikalavo, kad iš pareigų pasitrauktų valstybės sekretorius Muskie. Tradicija reikalauja, kad užsienio politikos nedalyvautų rinkiminėje kampanijoje, nes užsienio politika — visų partijų reikalas. Sekretorius Muskie sulaužė tą tradiciją, kaltina kongresmaną Derwinski.

NUOTAIKOS LENKIJOJE

Partijos ir naujųjų unių kompromisas

Varšuva. — Lenkijoje laukiamas, kad ši penktadienį Varšuvos vaivadijos teismas užregistruos naujųjų darbininkų unių statutą. Unių vadas Walesa ragino darbininkus šiuo metu nestreikuoti, nes streikai duotų partijos „vanagams“ pretekstą dar daugiau padidinti naujųjų unių puolimą. Darbininkams būtų mėsama kaltė dėl sunkios ekonominės padėties, pasakė Walesa. Registravimas klausimas bandomas išspręsti kompromisu. Uniųs sutinka priimti prie statuto atskirą protokolą, kuriame būtų pareizta, kad komunistų partija unių veikloje vaidins svarbų vaidmenį.

Televizijoje pasirodęs partijos politbiuro narys ir „Polityka“ žurnalo redaktorius Mieczyslaw Rakowski kalbėjo, kad vyriausybė nori kuo greičiau patvirtinti unių statutą, tačiau be svarbiausių komunistų partijos vaidmens paragrafo gali prasidėti spėliojimai, kokie, iš tiesų, yra uniųs tikslai?

Buvęs partijos vadas Gierėkas paleistas iš ligoninės po širdies priepuolio, tačiau jam teks ilgą laiką išsėdėti, pasakė lenkų žinių agentūra.

Naujas partijos vadas Stanislaw Kania sutinka su naujų unių steigimu, jis tačiau išėjo socializmo priešus, kad pati Lenkijos geopolitinė padėtis reikalauja, kad ji liktų savo natūralioje pozicijoje — socialistinėje sąjungoje su savo kaimynais. Visi, kurie šiai pozicijai kels grėsmę, bus kietai baudžiami, pasakė Kania. Jis užtikrina privačius ūkininkus, kad jiems bus skiriamas didesnis dėmesys, jie gaus trąšų, mašinų. Bus leidžiama ūkininkams įsigyti daugiau žemės. Kania vilioja ir jaunimą, kviesdamas jaunąją kartą į aktyvią partnerystę. Partija pakeisianti savo laikseną jaunimo atžvilgiu, kalbėjo partijos vadas.

Naujas uniųs steigia ne tik angliakasiai ir imonių darbininkai. Uniųs registruoja statybos ir transporto darbininkai, architektai, mokytojai, žurnalistai, spaustuvių darbininkai, kompiuterių technikai, viešbučių darbininkai ir kt.

Naujas uniųs kritikavo Rytų Vokietijos ir Čekoslovakijos partijų spauda. Prieš jas pasisa-

šalia naujų unių, lenkų dėmesį labai patraukė Nobelio literatūros premijos laimėtojas poetas Czesław Miłosz. Jo nuotrauką viršeliose išspausdino abu svarbūs partijos žurnalai „Kultura“ ir „Polityka“. Daug metų poetas nebuvo spaudoje minimas, tačiau Varšuvoje jau įvyko jo kūrybos vakaras, kuris sutraukė pilną salę žmonių. Jau duotas partijos leidimas išleisti jo kūrinių knygą, 10,000 egzempliorių.

Salia streikų ir Miłosz laimėjimo, lenkų spauda plačiai rašė apie tarptautinį Frederico Chopino pianistų konkursą, kurį šiais metais laimėjo vietnamietis Thai Son Dang.

Liūdnas Brežnevo žodis komitetui

Moskva. — Sovietų komunistų partijos centro komitetas išgirdo iš prezidento Brežnevo, kad ekonominė padėtis nėra gera. Brežnevas nurodė, kad maisto gamyba nepakankama, javų derlius bus blogas, gal, net žemesnis negu lauktas 190 mil. tonų. Miestų gyventojai negauna pakankamai pieno produktų ar mėsos. Per paskutinius penkeris metus tik 1976 ir 1978 buvo, palyginus, neblogi metai, pasakė Brežnevas, pataręs aiškiai pripažinti, kad planavimas, vadovavimas, darbo discipliną nesiderina su gyvenimo statomais reikalavimais.

Paskelbta, kad pilnu politbiuro nariu tapo žemės ūkio ministro biuro narys Michail Gorbachov, 49 metų amžiaus. Prieš dvejus metus jis buvo perkeltas į Maskvą iš Stavropolio apygardos, kur buvo žemės ūkio tarybos. Kremliuje jis tapo partijos žemės ūkio komiteto sekretorium.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Tarptautinė Energijos komisija Paryžiuje svarstė, kaip padėti Turkijai išvengti naftos krizės, kurią sukėlė Irako naftos gamybos nutraukimas. Karas daugiausia pakenkė turkams, kurie sunaudoja 160,000 statinių naftos per dieną.

— Salvadora marksistinė „Fuerzas Armadas de Resistencia Nacional“, stipriausia komunistinė grupė, pasikėlė susijungianti kovose prieš vyriausybę su panašia kita grupe „Ejército Revolucionario del Pueblo“.

— Britanijoje bedarbių skaičius vėl pakilo iki 8.5 nuoš. Iš viso darbo neturi 2,062,866 britai.

— Pietinės Korėjos apeliacinis teismas penktadienį pradės svarstyti opozicijos vado Kim Dae Jung bylą. Jis rugsėjo 17 d. buvo nuteistas mirti.

— Londono tarptautinės cukraus prekybos specialistai skelbia, jog cukraus kaina gali pabrangti. Sovietų Sąjungoje ir Lenkijoje buvo prastas derlius. Kubos cukrus keliaus į Sovietų Sąjungą, pasaulio cukraus pareikalavimas bus 91 mil. tonų, o cukraus pagaminta 85 mil. tonų.

— Buvęs sen. Eug. McCarthy, buvęs kandidatas į prezidento vietą, nors ilgmetis demokratas, išreiškė pritarimą Ronaldo Reagano kandidatūrai.

— Indijos premjerė Indira Ghandi nusiskundė spaudos konferencijoje, jog nėra vilčių pagerinti Indijos santykius su Amerika, nes ši nusistatė prieš Indiją. Toks nusistatymas prasidėjęs dar prezidento Nixono laikais.

Kuba vėl negavo vietos taryboje

New Yorkas. — Jungtinės Tautose generalinė asamblėja vėl išrinko Saugumo tarybos narius. Pirmą kartą buvo Amerikos kandidatai buvę dvi šalys: Kuba ir Kolumbija. Po 155 balsavimų, nė viena valstybė negaunant konstitucijos reikalaujamų dviejų trečdalių balsų, Kuba ir Kolumbija pasitraukė ir į tarybą pateko Meksika. Šiomet dėl P. Amerikos vietos susivėrė Kuba ir Costa Rica, tačiau Kuba pasitraukė ir savo vietos pasiūlė Gvyaną. Iki šiol dar neaišku, kas laimės. Po trijų balsavimų laimėjo dar nėra.

Irano lakūnai daug geresni

Irakas išpėjo neduoti Iranui ginklų

Beirutas. Irako-Irano karas jau tęsiasi visą mėnesį. Kovos vyksta prie Abadano, kurį atkakliai gina Irano „revoliucijos sargybinių“. Irano radijas skelbia, kad virš Abadano numušti du Irako Mig lėktuvai. Kitose fronto vietose Irano kariuomenė perėjo į ofensyvą. Centriniam ir šiauriniame abiejų valstybių pasienyje užmušti 300 irakiečių, sunaikinti 28 tankai. Šį puolimą vykde helikopteriais atgabenti Irano kariai. Irano aviacija pradėjusi puolimus Irake. Šio radijas pasigyrė, jog buvo numušti du Irano lėktuvai, nors žuvo 10 civilių ir 23 buvo sužeisti.

„Time“ žurnalas rašo, kad šiame kare paaiškėjo, jog Irano lakūnai, paruošti amerikiečių trenierių, daug geresni už Irako, Iraniečiai geriau pataiko į karinius ar pramonės taikinius, todėl Irake mažiau žuvo civilių, kada Irako lakūnai mėto bombas, kur pakliuvo. Kermanshahe bomba pataikė į mokyklą, žuvo 130 vaikų. Irano lakūnai sugebą išvengti Irako sovietinių priešlėktuvinių raketų. Viena Amerikos aviacijos mokyklų taktika panaudojama Irake. Lakūnai skrenda žemyn, tiesiai į paleidžiamą raketą ir paskutiniu momentu, stiga pasuka į šoną, rašo žurnalas. Irano agentai ieško amerikiečių ginklų dalių, amunicijos Vietname ir Šiaurės Korėjoje.

Iranas pasikėlė, kad jis nepalaužia paleisti amerikiečių įkaltų už Amerikos ginklų. Teherano radijas skelbia, kad tai esąs Amerikos vyriausybės planas, kuris turįs padėti Carteriui laimėti rinkimus.

Prezidentas Carteris pareiškė Miami, kad jis nepirktų įkaltų už ginklų, tačiau, paleidus įkaltus, greičiausiai, Iranui būtų nusistų jo jau nupirkti „dalykai“. Prezidentas kritikavo kandidatą Reaganą, kad šis padaręs įkaltų „politinį futbolą“, nors žadėjęs įkaltų klausimo nenaudoti rinkiminėje kampanijoje.

Kur laureatas išmoko lenkiškai?

Bostonas. — „Christian Science Monitor“, Czesław Miłosz Nobelio literatūros premijos laimėtojo proga, pasakė leidamajam apie poetą, kuris gimė Lietuvoje, o vėliau mokyklose pasisavino lenkų kalbą. Lenkų kalba „became his own“, rašė laikraštis. Į šį tvirtinimą atsiliepė skaitytųjų laiškuose Andrew Ehrenkreutz iš Ann Arbor, Mich. Jis rašo, kad nuo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politinės uniųs su Lenkijos karalyste, daug lenkų įsikūrė Lietuvos žemėse. Pasinaudodamos Lietuvos pagarba ir tolerancija, lenkų bendruomenės išlaikė savo kultūrinės tradicijas ir kalbą. Taigi, Miłosz, gimęs ir augęs tokioje lenkų aplinkoje, negalėjo „pasisavinti lenkų kalbos“, ji ir buvo jo kalba, rašo skaitytojas.

Atstovauti Europai buvo išrinkta Ispanija ir Airija, Malta buvo nugalėta. Azijos valstybės be opozicijos išrinko Japoniją, o Afrikos — Ugandą. Naujai išrinkti Saugumo tarybos nariai dviejų metų kadenciją pradės sausio 1 d. Iš tarybos pasitrauks: Jamaika, Portugalija, Norvegija, Bengalija ir Zambija.

Naujas diplomatinis smūgis Vietnamui

New Yorkas. — Vietnamas paskutiniu metu gavo du smūgius Jungtinėse Tautose, kurios nepripažino Vietnamo pastatytos Kambodijos vyriausybės. Spalio 21 d. Generalinė asamblėja didele balsų dauguma pritarė Pietryčių Azijos tautų (Tailandijos, Malajzijos, Indonezijos, Filipinų ir Singapuro) siūlomai nepaprastai tarptautinei konferencijai, kuri išspręstų nenormalią Kambodijos padėtį.

Kaimyninės Kambodijos valstybės siūlo atitraukti iš Kambodijos sveitinųjų kariuomenę (Vietnamo), pasiūsti į Kambodiją Jungtinių Tautų taikos priežiūros jėgas, kurios prižiūrėtų laisvus rinkimus. Toliau tarptautinė bendruomenė garantuotų Kambodijos suverenumą, nepriklausomybę, teritorinį neličiamumą.

Pietryčių Azijos šalis pabrėžė, kad jos neveikia Kinijos įtaigojamos, o tik siekia, kad Kambodija netaptų grėsme savo kaimynams. Vietnamas ir jo sąjungininkai kovoją prieš šios rezoliucijos priėmimą, tačiau pralaimėjo.

Japonams priklauso caro laivo grobis

Tokioje. — Japonija formaliai atmetė Sovietų Sąjungos reikalavimus, kad jai priklausę carų karo laivyno kovos laivas „Admiral Nachimov“, kuriame rasti dideli turtai. Japonų užsienio reikalų ministerija paaiškino, kad caro laivas jau buvo apsuptas Japonijos Imperinio laivyno prieš jį nuskandinant ir laive buvę turtai priklausę Japonijai, kaip karo grobis.

Šis rusų laivas nuskandintas 1905 m. netoli Tsushima salos, o vėliau mokyklose pasisavino lenkų kalbą. Lenkų kalba „became his own“, rašė laikraštis. Į šį tvirtinimą atsiliepė skaitytųjų laiškuose Andrew Ehrenkreutz iš Ann Arbor, Mich. Jis rašo, kad nuo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politinės uniųs su Lenkijos karalyste, daug lenkų įsikūrė Lietuvos žemėse. Pasinaudodamos Lietuvos pagarba ir tolerancija, lenkų bendruomenės išlaikė savo kultūrinės tradicijas ir kalbą. Taigi, Miłosz, gimęs ir augęs tokioje lenkų aplinkoje, negalėjo „pasisavinti lenkų kalbos“, ji ir buvo jo kalba, rašo skaitytojas.

KALENDORIUS

Spalio 23 d.: Jonas Kap., Korbulė, Ramutis, Jautrytė.
Spalio 24 d.: Antanas K., Nukilė, Valmantas, Gluoda.

Saulė teka 7:10, leidžiasi 5:59.

ORAS

Debesų — gali lyti, temperatūra dieną 11, naktį 45.1.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 40-TAS SUVAŽIAVIMAS

(Tęsinys)

Pranešimus tęsė kun. J. Prunskis, ALTO informacijų direktorius. Jo pranešimas buvo sutiktas šiltais plojimais, jam dėkojo ir kalbėje valdybos nariai. Per paskutinius metus kun. Prunskis paruošė spaudai ir radijo valandėms 33 biuletenius, 30 rašinių paskelbė JAV, V. Vokietijos ir Brazilijos spaudoje, kalbėjo daug kartų radijo stotyse, paruošė 3 knygas, ruošia ketvirtąją. Lietuvių spauda išspausdino 133 straipsnius. Skyrė aukų premijoms ir veikalams lietuviškais klausimais — 4,500 dol.

Dr. J. Genys, ALTO atstovas Washington, papasakojo apie darbą Jungtiniame Pabaltiečių komitete, chronologine tvarka parliešdamas visus darbus ir jų rezultatus.

Edo globėjų vardu Vyta. Abraitis patvirtino, jog atskaitomybė tvarkoma gerai.

Prieš pietų pertrauką suvažiavimo dalyviai pasisakė dėl pranešimų, klausė paaiškinimų. Pasiūlymą netolerantiškų išsišikimų, nerimtų siūlymų. Viena viešnia rinktini siūlė neįsileisti kitų paigvojantių lietuvių į Varsų 16 minėjimus. Buvo baigti suvažiavimo sveikinimai. ALR Katalikų moterų sąjungos vardu sveikino E. Vilimaitė, Vyčių Iliinois ir Indianos apygardos vardu — V. Semaška, Darbo Federacijos Valdybos — K. Povilaitis, LB (R) — J. Bagdžius, Lietuvos ūkininkų partijos — S. Zadeikis. Raštu sveikinimus atsiuntė vyskupas V. Brizgys, gen. konsulas A. Simutis, konsulas V. Čekanauskas, „Draugo“ redaktorius kun. Pr. Garša, JAV LB krašto valdybos pirmininkas V. Kukus, šaulių C. V. — K. Milkovaitis, Darbo Federacijos CV, LKV „Ra-movė“, ALT Ciero skyrius, Detroito Lietuvių Organizacijų Centras. Kai kuriuos sveikinimus raštu atstovai salėje pakartojo ir žodžiu.

Tęsiant suvažiavimo darbotvarkę, prasidėjo įdomūs skyrių pranešimai. Detroito DLOCO atstovas A. Sukauskas pasidžiaugė, kad

20-ties organizacijų bendrą darbą išjungė daugiau jaunų žmonių, pirmą laisvinimo reikalams surinkta 4,588 dol.

Racine, Wis. atstovas V. Kazemkaitis nurodė, kad skyrus tetai apie 80 žmonių, tačiau lėšų surinko 1,002 dol. Bostono A. Čaplikas pasidžiaugė, kad palaimi glaudūs ryšiai su katalikų Bažnyčios vadovybe, su vietiniu kardinolu. Artimais bendradarbiaujama su kitų pavergtų tautų atstovais, su ukrainiečiais, kubiečiais, užmegzti ryšiai jau ir su afganais. Jis perskaitė ir Bostono LB apylinkės pirmininko laišką, kuriame raginama ieškoti, kas lietuvių jungia. Chicago Lietuvos Tarybos pirm. E. Mikužūtė pasidžiaugė, kad centrui jau perduta 10,000 dol. aukų, dar būsią duota 1,000 dol. Madrido konferencijos reikalams. Ji išsklėdė jau nos padėjėjos R. Tričytės pasiaukojimą ir darbą, talkininkaujant tarybai, padėjo ir „Draugu“, kuris irgi šiek tiek padėjęs.

Toliau apie skyrių veiklą kalbėjo: Ciero dr. Br. Motušienė, Clevelando dr. A. Pautienis, Hot Springs — P. Maldekis, Indianos, Lake apskritys — J. Vinikas, Kenosha sk. — dr. V. Balčiūnas. Idomią apžvalgą davė Los Angeles F. Masaitis, atvežęs centrui aukų — 3,500 dol. Dar kalbėjo B. Spudienė iš New Yorko, V. Jucius iš Pittsburgho, St. Surantas iš Rockfordo, Ill., pabrėžęs, kad šioje mažoje kolonijoje ALTas veiks, kol bus nors du lietuviai. Viso suvažiavimą atvykę skyrių atstovai atvežė centrui aukų 10,475 dol.

(Bus daugiau)

— Dvi didžiosios Belgijos politinės partijos pritarė bendros krikščionių demokratų ir socialistų vyriausybės sudarymui.

— Pietų Afrikoje toliau vyksta juodųjų demonstracijos ir riaušės. Juodieji praėjusią savaitę mirė „juodąjį trečiadienį“. Tai trejų metų sukaktis nuo vyriausybės paskelbto juodųjų organizacijų, spaudos suvaržymo.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu:
E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

IŠ DAYTONO KUOPOS VEIKLOS

Pirmąjį rugsėjo mėnesio sekmadienį Daytono vyčiai aplankė mirusių savo kuopos narių kapus ir maldomis prisiminė juos, kaip kiekvienais metais daro. Pirmiausia buvo mišios, po jų pusryčiai naujuose Marijos Lukienės namuose, kuri paruošė savo dukrelių — Elaine Pacovsky ir Marilyn Grant — padedama. Religinio komiteto pirmininkė Eleonora Služinė vadovavo maldoms ir nupasakojo trumpas mirusiųjų biografijas, kad tie, kurie jų nepažinojo, jautųsi artimesni jiems, kai stovės prie jų kapo. Pranciška Petkuvienė ir Jonas Barzelis parūpino gėlių. Dievas davė gražią dieną, ir vyčių į tą minėjimą prisirinko daug.

Diena buvo užbaigta šeimos gegužine Trikampio parke. Kiekvienas atsinešė savopietus, o vakarienę davė kuopa. Viskio rūpinosi Chris Mantz, o jai padėjo Eleonora Mantz ir Zuzana Smiley.

Rugsėjo 21 d. Aloyza Barzelis, Pranciška Petkuvienė, Juozas Mantz ir Eleonora Mantz aplankė kapus dviejų savo kuopos narių, palaidotų kituose miestuose, ir nuvežė gėlių. Suvažinėjo 160 mylių.

Religinio komiteto pirmininkė Eleonora Služinė rugsėjo 27 d. kuopa turėjo trumpas rekolekcijas Švento Kryžiaus bažnyčioje. Moderatoriumi buvo kun. Tomas Fortkamp, daug metų dirbęs toje parapijoje ir pavadęs širdį kleboną a.a. kun. Titą Nabrutą. Dabar jis gyvena Fort Wayne mieste, Indianoje. Jo pamokslai buvo uždegantys. Per pertrauką buvo vakarienė parapijos salėje. Ją paruošė Rita Ambrose, Blumų padedama.

Kultūros komiteto pirmininkė Ada Sinkevičienė pradėjo rankdarbių pamokas sekmadieniais, kad kuopa galėtų pasiruošti Daytono mugei. Daugiausia dėmesio bus kreipiamas į lietuviškų Kėdėdų eglytės papuošalų dirbimą. Per pirmąsias pamokas susirinkusius vaishino Ada Sinkevičienė, Marija Lukienė ir sesutės Miller.

Fran Petkus

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJA

Iš finansų sekretorės pranešimo seimui matosi, kad Lietuvos vyčių organizacijoje dabar yra 2930 narių. Organizacija susideda iš keturių apygardų ir atskiros Los Angeles kuopos. Didžiausia apygarda yra Atlanto pakrantė, turi 1240 narių, pasiskirstusių į 19 kuopų. Didžiausia iš jų kuopų yra St. Clair mieste, turi 187 narius. Po jos seka Maspetho kuopa su 171 nariu, Newarko kuopa su 121 ir Amsterdamo su 105 nariais.

Antroji diduma yra Naujosios Anglijos apygarda, turinti 783 narius ir 16 kuopų. Didžiausia tos apygardos kuopa yra Worcesteryje, turi 132 narius. Didelė yra ir Waterburio kuopa, su 125 nariais.

Trečioji diduma yra Vidurio - centro apygarda, turinti 10 kuopų ir 492 narių. Didžiausia jos kuopa yra

Detroit, turi 139 narius. Nuo jos nedaug teatsilieka Daytono kuopa, su 130 narių.

Ir pati mažiausia Lietuvos vyčių organizacijos apygarda dabar yra Illinois - Indiana, turinti tik 362 narius, kurių pusė yra susibūre į 112 kuopų Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Dar kitos trys vyčių kuopos yra Chicagoje, viena Cicero ir viena Gary miestuose, bet visos yra nedidelės. Los Angeles vyčių kuopoje yra 53 nariai.

A. Pakalniškis

MINĖJIMAS BROOKLYNE

Rugsėjo 21 d. Lietuvių Kultūros centre Brooklyne vyčiai suruošė Šv. Kazimiero moterų vienuolyno steigėjomis Motinos Marijos Kaupaitės gimimo 100 m. sukakties minėjimą. Buvo lietuviškos mišios, kurias laikė kun. K. Pugetvičius. Jis kelis šimtus minėjimo dalyvių ir pamokslą pasakė. Po mišių kalbas sakė pranciškonų vienuolyno viršininkas Tėvas Andriekus ir Lietuvos vyčių organizacijos centro valdybos pirmininkas Pilypas Skabeikis. Paskui ekrane buvo rodomi paveikslai iš Motinos Marijos veiklos. Programai vadovavo Brolis Jurvis Petcavage.

Sesuo Marija Kaupaitė gimė Lietuvos miestelyje, Ramygaloje, 1880 m. sausio 6-tą. Buvo pakrikštyta Kazimieros vardu. 1902-rais įstojo į vienuolyną Šveicarijoje. 1905 metais jau buvo vienuolynė Scrantono mieste, Pensilvanijoje. 1907.IV.19 Šv. Tėvas Pijus X patvirtino Šv. Kazimiero seserų vienuolyno įsteigimą. Motina Marija pirmąją mokyklą atidarė Mt. Carmelo mieste, Pensilvanijoje. 1911 m. Chicagoje buvo pašventinti vienuolyno namai. Po to buvo steigiamos kitos mokyklos ir ligoninės. Mirė Motina Marija Kaupaitė 1940.IV.17, būdama 60-ties metų amžiaus.

Petrus Juškevičius

MERAI APLANKĖ POPIEŽIŲ

Neseniai popiežių Joną Paulių II aplankė apie 60 įvairių tautų burmistrų (merų). Romoje dalyvavusių tarptautinėje konferencijoje tema „Gyventojai ir miestų ateitis“. Šventasis Tėvas taip pat ir šia proga dar kartą pabrėžė, jog žmogaus gyvybės šventumo apsaugojimas, žmogaus asmens vertės pripažinimas ir pagalba pagrindinė žmogaus asmens teisė yra esminės sąlygos tikrajai žmonijos pažangai atsiekti. Pilnutinė žmogaus gerovė sudaro tiek dvasiniai, tiek medžiaginiai veiksniai, todėl svarbu, kad ugdat žmonių pažangą, būtų pilnai atsižvelgta tiek į jo dvasinius, tiek į medžiaginius reikalavimus. Svarbu, kad miestuose būtų rūpinamasi gyventojų švietimu, jų sveikatos apsaugojimu, kad visiems žmonėms būtų užtikrintas darbas, kad visi turėtų pastogę, bet lygia-grečiai reikia rūpintis ir žmogaus dvasiniu auklėjimu, ugdyti jame tas dvasines vertybes, kurios kilina gyvenimą. Tik tokiu būdu gali būti kuriama žmogaus verta ateitis brolis-kumo dvasioje, tarpusavio meilėje, teisingume ir taikoje.

Solistė Vita Polikaitytė iš Los Angeles gavo Dainavos laukų gėlių iš stovyklaujančio jaunimo. Vidury akompaniatorius Vidas Neverauskas ir solistė.

Nuotr. K. Sragausko

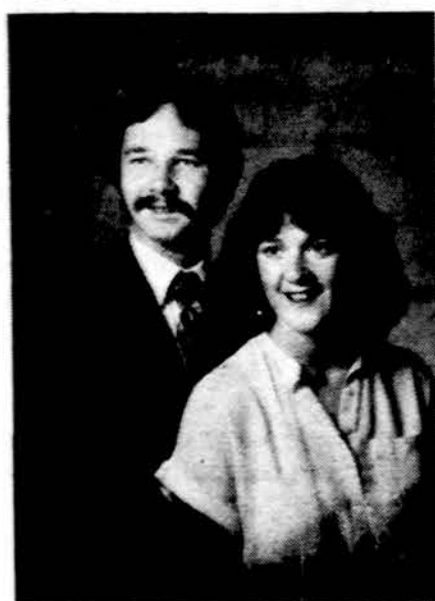

LIETUVIŲ BALSUI 36-TUOSIUS METUS PRADEJUS

Jau kelintas mėnuo, kai į girdime nuo 8:30 iki 9:00 val. ryto kiekvieną sekmadienį iš WCAR - AM radio stoties, banga 1090. O prieš tai keliolika metų buvo transliuojama iš žinomos, muzikai skirtos FM stoties, kurios bangų tyčia neskelbia, kad nesusiimašytų su dabartine. Buvo dar kelios stotys. Buvo transliuojama sekmadieniais ir šiomis dienomis, tai ryte, tai vakare, po pusvalandį, tris ketvirtis valandos, po valandą. Buvo net treji liesieji metai, kai gyveno organizacija, bet transliacijų netekta.

Trisdešimt penkeri metai! Nereikia didelio matematiko apskaičiavimų, kad tai pirmieji pokario metai, kada naujieji, dyp, nei su žiburiu Amerikoje nerandami, kada senoji emigracija ir čia vietų rūpinosi lietuvišku žodžiu. Tai jie pirmą įsteigė organizaciją — Amerikos Lietuvių balso radio klubą, o netrukus pradėjo ir radio transliacijas. Šio klubo 25-rių metų sukakties leidinyje red. Stasys Garliauskas vaizdžiai aprašė steigimosi priežastis ir aplinkybes. Būta šitaip. Antrojo pas. karo metu, JAV ir Sovietų Sąjungai bendrai kariaujant prieš nacių Vokietiją, padėtis išnaudojo mūsų prokomunistinis elementas. Tai jie, „progresyviai“, įsteigė lietuvišką radio pusvalandį ir ėmė skleisti prosovietinę propagandą. Tarp kitko, Vakarų Eu-

ropoje atsidūrę bėgliai taip būvę šmeižiami, kad kai kurie suklaidinti radio klausytojai išsivadė pagalbą prašančių artimiausių giminių. Patriotiškai nusiteikusi išeivija ėmusi protestuoti tiek radio stoty, tiek ir valdžios įstai-gose, bet ne taip lengva tuomet bu-vo JAV „draugų“ draugus nutildyti. Tai ir sumanyta savomis transliacijomis niekiną propagandą atremti. Užuomazga kilo Lietuvai vaduoti sąjungos 6-tam skyriuje (vėliau tapusiam Amerikos Lietuvių tautinės s-gos Detroito skyriumi). Specialus susirinkimas sušauktas 1945 m. liepos 15, šv. Antano parap. m-oje. Į Radio steigėjų k-tą įrinkti Harry A. Kapturauskas, Stefanija Ciurlionytė — Douvan, Marija Sims, Juozas Ambrose, Helen Rauby ir Vytautas Markūzas. Sekančius susirinkime 1945 liepos 29 dr. Jono ir Marijos Sims namuose sutarta, kad būsimasis radio pusvalandis vadintųsi „Amerikos lietuvių bal-sas“, angliškai — „American Lithuanian Voice“. Bet transla-cijų organizavimui bei jų išlaikymui reikėjo užnugario. Tuo tikslu susirinkta 1945 m. rugpjūčio 12 ir įsteigtas Amerikos Lietuvių balso radio klubas. Čia pat įrinkta pir-moji valdyba: Harry Aronas Kap-turauskas — pirmininkas, Juozas Bartasius — vicepir., Juozas Ambrose — vicepir., Marija Sims — protokol. rašt., Helen Rauby — fin. sekr., ir Viktoras Petrikas — išdinininkas. Organizatoriai išrink-ti Stefanija Douvan, Vyt. Markū-zas ir Juozas Gužauskas. Į reviz-jos k-ją — dr. Juozas Peters, Juozas Tamošiūnas ir Antanas Kakanaukas. Programos vedėju tapo H. Kapturauskas, o direktorė — Mirga Michaels — Motuzaitė Valdybą išrinkus, Radio steigėjų k-tas likvidavosi. Imta rinkti au-

Daina (Astašaitytė) ir David Shutte

NAUJA FARMACININKĖ

Daina Astašaitytė-Shutte, baigė Wayne valst. universitetą farmacijos mokslus, gaudama farmacijos studijų diplomą. Po to, sėkmingai išlaikiusi Michi-gano valstybinius egzaminus, įsigijo pilnas teises verstis vaist-ininkės praktika. Atlikusi sta-žą žinomoje Henry Fordo ligo-ninėje Detroit, kviečiama pasi-liko ten dirbti savo profesijoje ir toliau lavintis platesnėje farmacijos srityje. Tai jau an-tras Dainos akademinis atsieki-mas — ankščiau baigė bioche-mijos mokslus Michigano un-te. Ištekėjusi, ji legaliai pasilaikė savo lietuvišką mergautinę pa-vardę. Daina priklauso Aka-deminiam skautų sąjūdžiui, stu-dentų ir P. Jaunimo sąjungai.

Jos vyras David Shutte do-misi lietuvišką gyvenimą, veikia ir skatina Dainą, po intensyvių studijų, vėl aktyviai įsijungti lietuviškon veiklon.

kas.Rugsėjo pradžioje, į kasą su-plaukus 666 doleriams, su WJLB radio stotimi pasirašyta sutartis ir pirmoji patriotinė lietuviška pus-valandžio programa 1945 m. rug-sėjo 8, 7:30 v.v. pasiekė klausytojo ausį. Netrukus advokatas Alex Conrad su Helen Rauby paruošė klubo įstatus ir 1945 m. rugsėjo 21 inkorporavo Michigano valstijos sostinėje Lansinge. Vėliau įstatai buvo papildyti, 1952 m. gruodžio 18 Lansinge dar kartą perregistuoti ir 1953 m. sausio 7 įsigaliojo. Pagal tuos įstatus ALB radio klubas iki šios dienos tebeveikia.

Suplaukus ir suskridus naujie-siems, ilgainiui į jų rankas perėjo klubo vadovybė, transliacijos bei kitokia veikla. Šiuo metu iš stei-gėjų bei organizatorių tik vienas ki-tas bėra gyvųjų tarpe.

Didžiojo pokario entuziazmo bei žydėjimo laikotarpį ALB ra-dio klubas plačiai reiškėsi ir kul-tūrine veikla. Jo vardu 1950 m. bu-vo įsteigtas choras, kurį muz. Bronius Budriūnas nepaprastai puikiai išlavino ir paruošė kon-certams. Atskirai veikė Br. Bud-riūno vadovaujami moterų seks-tetas bei vyrų kvartetas. Klubu vardu buvo rengiami vakarai, kon-certai, vėliau gegužinės. O trans-liacijų direktorių ir pranešėjų ei-lėse savo dalyt atliko pulkai vyrų ir moterų. Deja, daug daugiau vyrų, negu moterų. Bene ryškiausias klubo istorijoje liks Vacio Urbono var-das. Jis priminkavo, direktoria-vo ir pranešėjo bene ketvirtį šimtmečio, o gegėdamas visas pu-ses sutaukyti, likvidavo ir daugelį krizių. Man iš pirmojo dešimt-mečio giliai įsirežė Helen Rauby ir Valentino Saladžiaus vardai.

Pirmoji jau amžinybėje, o ant-rasis, kaip ir V. Urbanas, Floridos saule mėgaujasi. Iš moterų, dar visai neseniai girdėdavom Genovaitės Vilkenės ir Rozės Ražauskienės balsus. Prieš dešimt-metį ar daugiau pranešėjų tik k-ą iš Lietuvos atvykusio Zita Sukauskaitė, Marija Gilvydytė, Birutė Marčiukaitytė, Lucija Garliaus-kaitė. Paskutiniu metu tėvui dau-giausia talkino Rita Garliauskaitė (ji metus ar dvejus išbuvo net klubo pirmininke). Leidinyje kaip tre-čiasis pranešėjas įrašytas Rapo-las Valatka. Bet šis nepaprastu ga-bumų vyras, prieš porą metų staiga miręs, man geriausiai pažįstamas kaip Lietuviškų melodijų trans-liacijų savininkas ir daugiametis paruošėjas ir pranešėjas buvo Antanas Janušis, Rimas Korsakas, Jonas Urbanas, Juozas Leščinskas ir keliolika trumpiau pasireiškusių, kurių pavardžių nebeminėsiu.

Šiuo metu ALB transliacijos laikosi ant trijų vyrų pečių: Sata-sio Garliausko, Kazio Gogelio ir Jono Kriščiūno. Jie visi trys seni klubo veikėjai, įgudę redaktoriai ir pranešėjai, kiekvienas išugdęs sa-vo stilių. Visi jie verti pagyrimų ir kritikos, tik ne šia proga apie mi-nus. Kalbant apie pranešėjų, t.y. apie balsą, tarimą, kirčiavimą,

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenume-ratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo ad-reso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitiniš	25.00	15.00	—

• Administracija dirba kas-dien nuo 8:30 iki 4:30, sešta-dieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, seštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taiso sa-vo nuostata. Nesunaudotų straips-nių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skel-bimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

interpretavimą (pvz. poezijos), tai Jonas Kriščiūnas neturi sau ly-gaus nei Detroit, nei Chicago, nei visur kitur, kur man teko atsi-tiktinai išseivijos pranešėjų klausyti. Ir po 35-rių egziles metų, jis galėtų dirbti bet kuriam Lietuvos radijone. Gaila, kad retai jo balsą begirdime.

Mums, Detroito lietuviams, neiš-leidžiantiems savo spaudos, radij transliacijos vaidina nepaprastą vaidmenį. Tiek Amerikos Lietuvių balso, tiek Lietuviškų melodijų programos turėtų būti visų mūsų vienaip ar kitaip remiamos, jų darbuotojam talkinama.

ALB radio klubas savo veiklos 35-rių metų minėjimą surengė spalio 5 Lietuvių namuose. Deja, ir la-bai norėjęs, nemėję dalyvauti negalėjau, o tik iš nuogirdų negaliu jo aprašyti. Manau, kad tuo pasi-rūpins kas kitas.

ALB radio klubo darbuotojams linkiu lietuviškas transliacijas

išlaikyti dar bent penkiolika metų, iki aukinio jubilėjaus. Tai būtų lie-tuviškos veiklos Detroito ste-buklas...
Alfonas Nakas

Viena įdomesnių eksponatų Osakos parodoje buvo „elektro-ninė“ katė. Ji kniaukdavo 14 kartų per minutę, vartydavo akis. Šio aparato išradėjas tvirtina, kad po pirmų bandy-mų namuose surado 9 peles, pastipusias nuo infarkto.

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITE

IR

VINCAS BRIZGYS

Tėsių daktarai

2458 W. 69th St., Chicago, Ill.

Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepiate, skambinti 374-9004

Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus

treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4

val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt.

uždaryta

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

NESTOVĖKIME ANT BRIAUNOS

Prieš šiuos mokslo metus JAV LB Švietimo taryba pagaliau susiprato, jog nėra ko džiaugtis, kad lituanistinių mokyklų mokinių skaičius kasmet mažėja tik po kelis proc. Per 30 m. pirmąsias mokyklų skaičius sumažėjo du trečdalius. Šiuo metu vykdoma "mokyklų telkimo akcija" nesu- grąžins lituanistinėms mokykloms 5,000 mokinių. Bus laikoma dideliu laimėjimu, jei šių metų mokinių skaičius nesumažės, kaip buvo pernai. Atseit, ginami paskutiniai apskaičiavimai. Sunku pasakyti, ar rezultatas būtų kitoks, jei būtų- mės anksčiau susirūpinę lituanistinių mokyklų mokinių skaičiaus sparčiu mažėjimu. Tačiau faktas lieka faktas: 1980 metais, kuomet daugelis mokyklų švenčia savo trisdešimtmetį, "mokyklų telkimo akcija" yra naujovė. Tiesa, Bendruomenės tarybų sesijų nutarimais turbūt kiekvieną kartą tėvai skatinami siųsti savo vaikus į mokyklas, bet tai susilieja su kitais "reikšmingais" nutarimais, k.a. "mes toliau turime kovoti už Lietuvos nepriklausomybę", "tik viešingieji lietuviai gali pasiekti Lietuvai gerovę" ir kitais, neginčijamais, bet retoriskais šūkiais. Lyg tai norima sau įrodyti, kad kreipiamas dėmesys į įvairius lietuviško gyvenimo nepriklausomybę, bent ant popieriaus patvirtinamas užsilaikavimas tautos reikalams.

Nueneigiant svarbių ir konstruktyvių Lietuvos Bendruomenės ar kitų institucijų darbų, tenka pastebėti, kad opiausios ir sunkiausios įveikiamos problemos dažniausiai sirpa ten, kur padėtis pasidaro nepakankama. Po 30 metų Amerikoje, tik neseniai pradėta rašyti vadovėliai lietuviškai nekalbantiems, rūpintis įamžinti akademikus, veikėjus ir kitus vaizdines juostas ar filmus. Pats jaunimas turėjo sau įsisteigti lituanistikos seminarus, nes neberado stovyklos, kur visi kalbėtų lietuviškai, kur būtų universitetinio lygio, intensyvi akademinė programa. Nors jau kurį laiką įvairūs biuleteniai siuntinėjami Amerikos spaudoje ir pan., tik dabar pradeda vystytis platesnė informacijos tarnyba New York'e, vadovaujama kun. Kazimiero Pugevičiaus.

Nejaugi visi svarbesnieji uždaviniai turi laukti to dienos, kai jau stovima ant briau- nos?

Peršasi mintis, kad laukiame dienos, kai išseivijoje- liks tik saujėlė akademikų pra- dėti rūpintis lituanistikos ateitimi. Jau 1978m. PLB Seime To- ronte, dr. Rimvydo Šilbajorio paskaitos paraginti, atstovai nutarė skatinti PLB valdybą sudaryti sąlygas pastoviai lituanistikos katedrai kuriai nors Siaurės Amerikos univer- sitete. Šiandieną, po pustrėčio metų, retas užklaustas žino, kas yra katedra, kodėl reikėtų ją įsteigti, ko norima ją pasiekti. Tiesa, PLB Valdybos pakvies- tas Leonas Raslaavičius yra tyrinėjęs sąlygas įvairiuose universitetuose ir išsamiai apie tai rašęs "Draugo" pusla- piuose. Protarpiais apie kated- rą užsimenama "Ateityje", "Pasaulio lietuvių" ir kitose spaudoje, tačiau nesiseka iš- provokuoti mūsų visuomenę dia- logan. Jei būna kokių atsilie- pimų, jie dažnai dvelkia pesimizmu. Vieni baiminasi dėl pinigų sumos, kiti siūlo sti- printi lituanistines mokyklas bei kursus, tretie aiškina, kad nebus studentų. Dar kiti, ypač istorikai, siūlo tenkintis stu- dijų centru.

Lituanistikos katedra ne- būtų dar vienu kursų steig- gimais. Lituanistinio auklė- jimo institucijų turime ir jas reikia tik stiprinti ir plėsti. Ta- čiau, kaip ilgai gali išsilaikyti

šitokios institucijos be tvirtos akademinio pagrindo? Šian- dien dar turime keletą kalbi- ninkų, literatūros kritikų, folk- loristų ir istorikų. Daugumas jų gimę ir augę Lietuvoje, turi tvirtą kalbos pagrindą ir dar gali šalia savo tiesioginio dar- bo šio krašto universitetuose ar kitose institucijose, lais- valaikio reikštis kurioje nors lituanistikos srityje. Tačiau ateina — iš tikrųjų jau atėjo — nauja karta, kuri po kojomis nebeturi to tvirtos pagrindo, ku- riai lietuvių kalba dažniausiai nėra įprastoji. Naujesiems istorikams ir politiniams mokslininkams tai gal mažiau svarbu. Jie gali lengviau reikš- tis, ypač šiandien, kuomet So- vietų Sąjungos mažumų prob- lemos yra aktualios. Tačiau iš- kur mes išpešime naują kartą kalbininkų, literatū, vertėjų, kulturologinių? Jų neiškeps- lituanistinės mokyklos, peda- goginiai institutai, seminarai ar vadinamos "under- graduate" programos universi- tetuose. Jiems reikalinga pas- tovi, aukšto akademinio lygio institucija, kaip lituanistikos katedra. Vis dažniau gir- dime siaubą keliančias isto- rijas apie privačius ir net viešųjų bibliotekų lietuviš- kos medžiagos archyvus, kurie atsiranda šiukšlynuose. Lietu- viškai knygos, atsiradusios net ir JAV Kongreso bibliotekoje nėra garantijos, kad ji ten ir liks, nes privatus rinkėjas yra nupirkė tokią, mums vertin- gą knygą tos bibliotekos iš- pardavimuose. Ne, ne dublius... Pastoviai lituanistikos katedra tuos archyvus galėtų apsau- goti ir dar suteikti progą jais naudotis!

Kur šiandieną profesorius gali rasti vietą atlikti vadi- namą "sabbatical" — moks- lines "atostogas", pašvestas lituanistikos tyrinėjimams? Kur studentas šiandieną, ruoš- damas magistrą ar daktarą, gali kaip šaltinė saka stu- dijuoti lituanistinius dalykus? Vilniaus Universitete...

Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos jaunimo sąjungos val- dybų konferencijoje Detroite š.m. kovo mėnį, tuometinis JAV LB Švietimo tarybos pir- mininkas Jonas Kavaliūnas pareiškė: "Tai, kas tautai yra universitetas, tas būtų kated- ra mūsų tautos daliai išei- vijoje... vienas tikslas klau- simas: ar mes pajėgsime padidinti patys save, pajū- dinti visus kitus, kad jie tą idė- ją vykdytų?"

Taip, pinigų suma rei- kalinga katedrai steigti nėra maža. Tačiau mes esame sutel- kę šimtus kartų daugiau įvai- riems lietuviškiems rei- kalams. Surasti 700 žmonių, kurie paaugotų po 1,000 dol. lituanistikos katedrai nėra beviltiška. Pvz., Jonas Kava- liūnas pastebėjo, kad patal- pos, kuriose vyko minėta LB- LJS konferencija kainavo 600,000 JAV dol. Ir tai tik vienos kolonijos nuopelnas. Lietuvių koplyčios Washing- tone ir Romoje kainavo po treč- dalį milijono dolerių.

Vėliausiomis žiniomis, PLB valdyba turi per kelis mėne- sius nutarti, ar katedra bus steigiamai ir kuriame univer- sitete. Aišku, tai bauginantis žingsnis, nes užmojis ne- mažas. Artėja JAV ir Kana- dos LB tarybų sesijos, Lietu- vių fondo suvažiavimas ir, kiek vėliau, Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Kažin ar šie susibūrimai teiks katedrą įvesti į dienos šviesą, ar tenkinsis moraline parama? Ar galima lituanistikos kated- ros svarstymą nukelti ir tikė- tis, kad dalykai nepablogės?

Ant lietuvių akademinio gyvenimo briauos gal dar nestovime, bet nereikia teles- kopo ją pamatyti. Kaip ten sako? — "ne laikas sunis la- kinti..." eps

KAS YRA ATSAKINGIAUSIAS?

J. SOLIUNAS

Kalbame apie socialinį drau- dimą. Kalbame todėl, kad nūdieninė rinkimų retorikoje šis klausimas dažnai užmirštas arba nustumia- mas už scenos uždangos.

Mes, kaip šio krašto pilie- čiai ir balsuotojai, turime rėk- ti reikšti apie socialinio drau- dimo problemas. Turime garsiai šaukti dėl ypatingai dviejų svarbių priežasčių: pir- ma, socialinio draudimo pro- blema yra tapusi šio krašto politiniu "futbolu" ir an- tra, kiekvienas mūsų, anksčiau ar vėliau, tiesiogiai ar netiesio- giai, yra paliečiamas socia- linio draudimo problema.

Dėl abiejų šių problemų svarbumo mes turime kovoti. Šioje kovoje nugalėtoju taps tas, kuris bus aktyvesnis.

Kelias pavyzdžių. Nuo 1936 metų, kada prezidentas Roose- veltas pasirašė socialinio draudimo įstatymą, ligi 1977- jų, kada JAV kongresas pa- darė vieną iš pirmųjų retrogre- sinių pataisų socialiniame draudime, šio krašto socialinio draudimo įstatymas ir tai- syklės nuolatos buvo geri- namos. Tačiau šiandieninė socialinio draudimo sistemos padėtis nėra geriausia me- toje. Štai, 1977 ir šiais metais buvo padaryta visa eilė p- sininkus suvaržančių pakei- timų. Su liūdesiu turime kontatuoti faktą, kad kai kiti pažangūs kraštai savo socia- linio draudimo sistemas geri- na, tai šio krašto įstatymų daviniai organai socialinio draudimo sistema vis daugiau ir dažniau pradeda varžyti.

Jau 1977 metais tam tikrais suvaržymais pensijų apskaičiavime socialinio drau- dimo pensijos buvo pradėtos mažinti. Ilgainiui šis suvar- žymas palies vis didesnę pen- sijos išieinančių piliečių dalį. Šiomet buvo įvestas dar vie- nas suvaržymas. Ir vėl, tam tikrų pensijų apskaičiavimo būdu yra mažinamos nedar- bingumo pensijos. Tad ką visa tai reiškia? Trumpai: šio kra-što socialinio draudimo sis- tema yra tapusi politiniu "fu- bolu". Ji — sistema — yra visų politikierių, įskaitant ir šio krašto prezidentus, spardoma ir "taisoma" kiekvienų ki- mininių metų proga.

Jeigu pažūrėsim į šio kra-što socialinio draudimo kei- timų istoriją, tai pamatysime, jog tie pakeitimai dažniausiai daromi rinkiminių metų laikų. Pensininkai galėjo tik džiaug- tis, kada įvairūs keitimai bu- vo teigiami. Įstatymas nuola- tos buvo tobulinamas. Atrodė, kad šis kraštas žengė pažan- gos keliu su visu pasauliu.

Deja, kvailų ir blogai ap- skaičiuotų pramatymų dėka,

socialinio draudimo sistemos administratoriai staiga pra- regėjo. Jie pamatė, kad socia- linio draudimo sistema gali netolimoje ateityje bankru- tuoti. Kilo aliarmas. Pasipylė pasiūlymai įvesti suvar- žymus. To pasėkoje, įstatym- daviniai organai pradėjo socialinio draudimo apkarpy- mus, kurie ir šiandien tebe- sitiesia. Ar padėtis gali pa- gerėti? Vargu; ypač netolimoje ateityje.

Nors šimtinėje rinkimų retorikoje abu didieji kan- didatai — Carteris ir Reaganas — žada "aukso kalnus" pensininkams, esa- ma padėtis rodo visai ką kitą. Atrodo, kad ir ateityje šio krašto socialinio draudimo sis- tema bus vis daugiau suvar- žoma ir liesinama. Sakykime, jokiū būdu netikiu, kad pensi- ninkų uždarbiai nebus varžo- mi (Reagano pažadas). Viena, socialinio draudimo sistemos biudžetas tai neleis, antra, atšaukus uždarbių suvar- žymus pensininkams, šio kra-što darbininkų rinka nepapas- tai padidėtų senesniais darbininkais. Žinant, kad bedarbių skaičius ir be pensi- ninkų įsiliejimo yra per gau- sius, būtų tiesiog savižudybė tą bedarbių skaičių daugini. To- dėl aišku, kad pensininkų uždarbių suvaržymai nebus panaikinti.

Grynai iš soc. draudimo pensijų taško žiūrint, kyla klausimas: kas gi šioje srityje yra daugiau atsakingas, as- muo ar valstybė? Kas neša pa- grindinę atsakomybę už užo- vėjos sukūrimą? Žmogui, tapusiam pensininku?

Mano nuomone, valstybė, o ne paskiras pilietis yra dau- giausia atsakingas už socia- linio draudimo užuovėjos sukūrimą individui.

Pavyzdžiui, ne vienas šio krašto eilinis pilietis šiandien nebepajėgtų apsidrausti tinka-

mu medicininio apsidrau- dimu, jei tos atsakomybės ne- neštų Medicare. Patirtis rodo, kad šio krašto medicininio ap- draudimo bendrovės yra plė- šikai. Geriausias pavyzdys — apdraudus kainą piliečiui, sulaukusiam 62-jų metų ir ne- galinčiam kvalifikuotis Medi- care draudimui. Tik paklaus- kite nedirbančio žmogaus, kiek jis moka už apdraudą, jam sulaukus 62-jų metų. Fantastiškus mėnesinius mokesčius.

Kitas konkretus pavyzdys. Nė vienas eilinis pilietis nega- lėtų jaučiau ir saugiau jaus- tis, sulaukus pensininko am- žiaus, jei jam pagalbon neateitų socialinis draudimas. Socialinis draudimas yra pagrindinis užuovėjos ram- tis. Todėl yra nepaprastai svarbu, kad tas socialinis draudimas būtų kiek galima tobulesnis. Socialinio drau- dimo sistemos tobulinime eilinis pilietis yra pagrindinis darbininkas — tobulintojas.

Prileidus, jog šio krašto socialinės sistemos gerinimas yra tapęs politiniu "futbolu", mes galime tik konstatuoti, kad kiekvieno piliečio pareiga yra aktyviai dalyvauti rinki- miniam procese. Mes turime įsisamontinti, kad neatiduotas balsas už pasirinktą kandi- datą gali reikšti duonos atė- mimą iš eilinio pensininko.

Jokiū būdu netikiu, kad mū- suose būtų žmonių — piliečių, kurie nejaustų savo balso svarbumo rinkimuose. Akty- vus dalyvavimas rinkimuose tiesiogiai pakreips šio krašto socialinio draudimo sistemos gerinimą.

Ramiojo vandenyno salose ir Pietų Amerikos pakrantėse auga augalas, kurio vaidius vadinamas riešutu žvakute. Ši riešutą žmonės valgo arba naudoja... kaip žibintą. Dega jis be dūmų ir kvapo.

Ir po darbininkų streiko Lenkijoje eilės prie krautuvių nesutrupėjo. Pirkėjų eilė Dancige prie vieno kiosko

KNYGA

JURGIS JANKUS

Pilypas anais laikais dar tebuvo vienas iš tų, kuriems skaitymas ir raštas buvo toliau, negu Amerika. Bažnyčioje vertėsi rožančium, valsičiuje tris kryžiuokis šiaip taip sukryžiuodavo, kaip Tris Karalius ant durų, tik ant kryžmų galų bumbuliukų nedėjo. Taip pasirašęs net pajaukdavo: "Kol tuos jūsus Tris Karalius ir eilę sustačiau, net prakaitas iš- pylė. Nebūtų karaliai, nestoja į eilę šėtonai ir tiek!"

Seniau, kai namie prireikdavo kad ir tą patį kalendorių ar kokį laišką paskaityti, klibik- čiuodavo pas Lapinėlį ar Puodžiuko Marę, bet kai pusbrolio Simukas išmoko skaityti, nebesišaukdavo nieko kito.

Genovaitė nusišluostė rankas ir atsisėdo šalia Simuko, kuris paklėjęs galvą žiūrėjo įai tiesiai į akis. Šiaip jis buvo labai nedrąsus, bet jeigu reikėjo skai- tyti, nedrebėjo net prieš kleboną. Kai rudenį kalėdo- jo, jis net neprašytas atsisėdo šalia su maldaknyge ir pradėjo melsti mišių maldas. Iš pradžių net ir klebonas netikėjo, kad jis tikrai skaito, tai pavartė knygą, liepė paskaityti tai vienur, tai kitur, paskum net savo brevijorių atvertė. Simukas paskaitė ir čia. Kad ir nesuprato ką skaito, bet ir lotyniškai kaip žirnius pabėrė. Klebonui vaiko skaitymas taip patiko, kad net pamokė, jog skaitant nereikia

skubėti, bet skaityti iš lengva, kiekvieną žodį tarti aiškiai, kad ir tie, kurie klauso, viską suprastų. Dar pamokė, kur reikia balsą pakelti, kur nuleisti, kur valandėlei stabtelėti, o paskum liepė parodyti savo kepurę ir įpylė net dvi saujas saldainių. Nuo to sykiu Simukas ir nustojo kaip žirnius berti, bet skaitė ryškiai, kur išmanydamas balsą kilstelėdavo, kur išmanydamas nuleisdavo, o pasiekęs tašką sustodavo, net į šonus pasidairydavo. Visi sakė, kad Simukas skaito kaip senis.

To nemetė nei mokyklų, net ir dabar universitete paskaitas skaito iš lėto, aiškiai, ir studentai užtat beveik kiekvienais metais išrenka jį geriausiu profesorium.

Bet tada Genovaitė vis dar nenorėjo tikėti. Pasėdėjo šalia, atvertė kalendorių tai vienur, tai kitur. Simukas visur skaitė vienodai tvirtai, nemikčiodamas, neužsikirdamas.

— Tai kiek tau metų? — pagaliau paklausė. — Mama, kiek man metų? — Simukas atsiskuto į motiną.

Apie savo metus jis nebuvo net pagalvojęs. Anais laikais žmonės gyveno pagal darbus, ne pagal metus.

Net ir kariuomenė einant nereikėjo pačiam savo metų žinoti. Kai dvidešimt vieneri sueidavo, patys pašaukdavo. Ir dabar motina kiek pagalvojo. — Taigi tuoj po bulviakasio bus suėję penkeri. Dabar jau pradėjo šeštus. Bet kai paskaito, tai jau bus dveji. Kai aną vasarą nusisėdai į bažnyčią, bobos pamatė, kad vaikas jau maldaknygę skaito, tai taip apipulė, jog maniau, kad ir mano vaiką su- plėšys

— O tau skaityti patinka? — Genovaitė vėl atsiskuto į Simuką.

— Patinka. — Kur jam nepatiks, — vėl įsiterpė motina —

MODERNIŠKI SAMURAJAI

JAV ir japonų prekyba

PETRAS INDREIKA

Samurajais mes supran- tame labai griežtą garbės ko- dekso susidariusius japonus, kuriuos mes neseniai matėme telefilme "Shogun". Iš sa- murajų kastos yra susidaręs pirklių, prekybininkų, laisvųjų profesijų ir valdininkų kadrų.

Dabartiniai samurajai jau yra paveikti 20 a. įvairių ita- kų, bet vis dėlto tebegyvena savo etnine drausme, tuo tar- pu dauguma vakariečių yra gi- liai paveikti pokarinės indus- trializacijos ir iškrpusių papročių. Japonų pramonė II pasaulinio karo metu buvo vi- siškai sunaikinta ir prekyba su JAV užsimezgė tik 1948 m. Pirmas japonijos eksportas į JAV buvo 3 dolerių vertės Sei- ko laikrodukai ir už 152 dol., kai kurios automobiliams da- lys. Šiandien Amerikos rinką užplūdo japoniškos prekės ir jų apyvarta prašoka Ameri- kos alyvos importą iš arabų kraštų. Praėjus vos tik 30 m. po II p.k., moderniškai samu- rajai sugebėjo Amerikai par- duoti savo gaminių už šimtą bilijonų dolerių. Jeigu lygio- mis padalintume, tai kiek- vienai amerikiečių šeimai tek- tų po 1,800 dol. japoniškų gaminių, kurių kasmet nuper- ka.

Dar pradžioje šio šimtmečio Amerika iš Japonijos impor- tuodavo tik šilką ir arbatą, o Japonija iš Amerikos pir- kė žemės ūkio produktus. Pereitis metais pirmąsias vie- tas importų iš Japonijos jau užėmė automobiliai, plienas, traktoriai, motociklai ir mu- zikos instrumentai. Tuo tar- pu japonai iš Amerikos gabenosi sojos pu- peles, pašarinius grūdus, mi-ško medžiagą, kvietius ir akmens anglį.

Imant Aerikos importą atskiromis prekių rūšimis, mu- zikos instrumentų įveža už 83 mil. dol., motociklų — 900 mil. dol., žaislų — 196 mil. dol., elektrinių įrankių — 23 mil. dol. vaistų ir vitaminų — 45 mil. dol. automobilių — 13,2 milijardas dol. Iš šios pre- kybos yra susidaręs 47 bil. dolerių skirtumas japonų nau- dai.

Šiandien mes jau priprato- me prie japoniškų prekių ir nesistebime, pažvelgę į etiketę užrašą "Made in Japan", nes japoniška prekė įsigijo var- totojų pasitikėjimą, kaip aukš- tos kokybės gaminy. Todėl japonas yra pasakęs, kad Toy- otos pakelyje sugriuvusios ne- pamatysi. Vyriausybės skati- nant sintetinio kuro gamybą, japonai ir čia atsukubėjo, siū- lydami pigesnius kainomis

mašinas. Prezidentas J. Carter ne kar- tą yra pareiškęs, kad JAV konkurencinė padėtis tarp- tautinėje prekyboje yra labai gera, nežiūrint su kai kuriais kraštais negatyvaus preky- binio balanso.

Bet kiekvienas atidžiau žvilgtelėjęs į 47 bilijonų dol. skaitlinę, kuri yra pasvyrusi į Tokijo pusę, turėtų truputį pa- galvoti, kad jeigu šie bilijonai būtų iplaukę į kraštą, tikrai nebūtų reikėję iš izdo skirti ūkininkams visokiausių pri- mokėjimų už grūdų sandė- liavimą, nežiūrint Sovietų Sąjungai grūdų eksporto suvaržymų. Gamybos įmo- nės ratai sukstys ir nebūtų toks didelis bedarbių skaičius. Bankininkai ir izdo sekre- torius nesuktų galvų dėl taip dažno diskonto procentų kai- teliojimo ir namų statybinin- kai bei pirkėjai nesiskųstų dėl aukštų paskolų nuosimčių ir t.t. Nesubalansavimas preky- binio balanso stabdo visą ūki- nį gyvenimą: kam gaminti jei- gu niekas neperka? O vyriausybė ir taip užtenka darbo su užsienio politika be šalpos ir labdarybės vykdymo. Tai prezidento patarėjų ir ekonominės politikos vyk- dytojų darbas — žiūrėti, kad arklis neišskryptų iš vagos ir nebūtų vienas kraštas pro- teguojamas, kuris nusisuka nuo mūsų siūlomų gaminių. Nestebėtina, kad japonai Amerikos protegojami yra padarę didelę pažangą visose gyvenimo srityse.

Čia reikėtų prisiminti, kada Sovietų Sąjunga paleido pir- mąjį Sputnik'ą į erdvę, tik tada Amerika pabudo. Japonai jau yra paleidę ne vieną preky- binį "sputniką", jeigu perei- tais metais japoniškų prekių importas viršijo eksportą net 82% ir per penkerius metus jų prekės užkariavo 40% ameri- ketiškų rinkos. Daugelis Amerikos prekybininkų pri- meta stoką apskurdom, nes jis vis dar tebėra išdidus, kad doleris buvo visų pagrindų ir visi jį gaudė. Japonų prekybi- ninkai kitaip išauklėti — tai tikri moderniškai samurajai, pvz., japonų prekybinio laivo Fuji Maru kapitonas Takuya Sakai, beveždamas į Ameriką Toyotas ir kitas mašinas, už- kludė povandenines uolas. Pradėjus sunktis vandeniu, kuris gerokai apgadino 200 mašinų, jis jau norėjo pasi- daryti "hare-kiri", bet laimin- gai pasiekus SanFrancisco uostą ir laivą sutaisius, nedrį- so grįžti namo.

Nukelta į 7 psl.

Kai tik kokią knygą kur nutveria, tai nē mušte negali atmušti. Nežinom nē kas iš jo išaugs.

— Einam, — pakilo Genovaitė, paėmė Simuką už rankos ir nusivedė į klėtį.

Klėtyje atidarė tokią nedidukę skryniją, kurią kraitvežiai įsirežę nešė. Vienas net nusikeikė: "Kokio velnio ta skrynja prikrauta. Aukso ar molio pridrėb- ta, kad turtingesnė atrodytų". Dabar Simukas tą sunkenybę pats savo akimis pamatė: skrynja buvo pilna knygų. Visokių. Ir storų ir tokių plonutėlių, vos po kelis lapus.

— Galėsi skaityti, — šypsojosi Genovaitė.

Simukas negalėjo atitraukti akių. Tiek daug jis savo gyvenime nebuvo matęs. Turėjo Morkis, turėjo ir Papartėlis, bet tik po kelias. Papartėlis leido jį namus parsinešti. Peklos garsą ir Karalienės Mikal- dos pranašavimus, bet Morkis nedavė nė pro duris išsinešti. Sakė: "Ateik, skaityk čia pat, bet nesine- šio! — suplėšyti". O čia buvo tokia daugybė.

— Ar visas? — balsą iš jo nusteimo atgavęs pa- klausė.

— Jeigu tik įveiksi.

— Ar tik čia, ar galėsiu ir namo parsinešti?

— O kaip nori. Galėsi skaityti čia, galėsi ir mano

nešti.

— Kiek norėsiu? — vaikui taip akys sužibo, kad

Genovaitė net susijuokė.

— Ne kiek norėsi, bet kiek perskaitysi ir kiek per- skaitęs suprasi, — pavėlė vaikui plaukus.

— Dabar?

— Galėsi pradėti ir dabar.

Pati Genovaitė pavartė knygas, ištraukė Vaikų knygele, ir Simukas net čia pat klėtyje įnyko skai- tyti. Kol tėvai išsirengė namo, jis spėjo dėti Pilypui išbelsti net keletą apsakymėlių.

(Bus daugiau)

DALYVAUJA: Berklee muzikinės kolegijos koncertinis choras
Sol. Marytė Bizinkauskaitė
Kolegijos instrumentalistai
— mokyklos dėstytojai
Programa atliekama lietuvių kalba.

RETAS IR NEPAKARTOJAMAS ĮVYKIS

1980 m. spalio 25 d., šeštadienį, 7 val. vak. Marijos Aukštesniosios Mokyklos Auditorijoje

KOMPOZITORIAUS JERONIMO KAČINSKO VOKALINIS IR INSTRUMENTALINIS MUZIKOS KONCERTAS

BILIJETA: \$10.00, \$7.00, \$6.00, \$4.00

GAUNAMI VAZNELIŲ PREKYBOJE,
TELEF. — 471-1424;
ir koncerti dieną nuo 5 v. v. prie įėjimo.

Visi nuširdžiai kviečiami dalyvauti
šiam ypatingame koncerte.

LIETUVIŲ FONDAS

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

SAVAITGALIS SU DAILI, A. TAMOŠAICIU

Spalio 11-12 savaitgalį Lietuvių tautodailės instituto (LTI) Philadelphia skryčiaus ir Lietuvių namų kultūros centro komiteto rūpesčiu buvo surengtas supežindinimas su dailin. Antano ir Anastazijos Tamošaičių kūryba, jų leidiniais, gyvenimu ir mūsų liaudies tautodailės rinkimu.

Įvadą į minėtus įvykius spalio 11 padarė A. Tamošaitis, atvykęs iš Kingston, Kanados, per Philadelphia Lietuvių Bendruomenės radijo valandėlę.

Toliau dailės reikalams skirtas savaitgalis buvo tęsiamas Lietuvių

Knygos sutikrės

Kaip žinome, šiais metais knygu rinkoje pasirodė Antano ir Anastazijos Tamošaičių anglų kalba parašyta knyga „Lithuanian National Costume“. Tai plačios apimties reprezentacinis veikalas. Su juo supažindinti vakaronės dalyviai buvo pakviesti dail. Romas Viegulas, Tylor School of Art profesorius. Jis pasitebėjo, kad į mūsų tautosaką svetimačiai atkreipė dėmesį jau praėjo šimtmečio gale. Tačiau niekas nesidomėjo mūsų liaudies tautodailė. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, pradėta sielotis viskuo, taip pat ir tautodailė. Pirma, atkreipęs į šią šaką rei-

Dailininko manymu mūsų tautiniai drabužiai su mumis turėtų pasilikti visą laiką, nes anot M. K. Ciurlionio, „liaudies menas yra atspindys mūsų tautos kultūros“.

Paroda

Dail. Tamošaitis Philadelphia buvo atsivežęs 41 eksponatą: 26 litografinius ir 15 tapybos kūrinių.

Tamošaitis, rūpindamasis liaudies menu, domėjosi viskuo, kas lietuviška: pakelių kryžiais, stotinių žirgelių, sodžiuose atliekamais darbais, liaudies ornamentais, gražiais gamtovaizdžiais, pasakomis, padavimais, legendomis. Visą tai jis šiuo metu savitu stiliumi meniškai pavaizduoja drobėje. Jo kūrinių tematika yra grynai lietuviška.

Kai kurie kūrinių, pvz. „Vizija“, priartėja prie abstraktaus meno, žvejai yra daugiau, ar mažiau surrealistinė kūryba, o „Jaunystės dienos“, „Debesys“ artimi realistinei tapybai. Daugelis Tamošaičių kūrinių žiūrovą pritraukia ne tik gražiu koloritu, įdomia kompozicija, bet ir turiniu.

Parodai pasibaigus, apie 20 Tamošaičių kūrinių pagarbą vietą rado mūsų kolonijose. Vieną didžiulį paveikslą dailininkas padovanojo Kultūros centrui, o kiti — Lietuvių tautodailės instituto Philadelphia skyriui.

Nuotr. A. Bagdonavičiūtės

Kultūrinės vakaronės metu Philadelphiajose: iš k. D. Dragūnas, R. Viegulas, G. Maciūnienė, A. Tamošaitis, M. Raugienė, P. Vaškys, O. Maciūnienė ir E. Plavičiūtė.

namuose. Genovaitei Maciūnienėi, LTI Philadelphia sk. pirminkei, šiltai žodžiais pristatė dail. Tamošaitį. Skulpt. Petras Vaškys, Philadelphia College of Art profesorius, aptarė Tamošaičio kūrybą, suminėdamas jo nuopelnus renkanti mūsų liaudies menininkų lobius. Apibūdinęs Tamošaičio darbus Kauno bei Vilniaus dailės mokyklose, jis pabrėžė, kad mūsų išskiliojo dailininko dėka buvo paruošta daug gerų menininkų, kurių dėka šiuometinėje Lietuvoje yra pristeigta gana daug tautodailės ratelių.

Filmas

„Spirit of Amber Past“ — tai spalvotas filmas apie Tamošaičių veiklą. Prieš rodant filmą, Tamošaitis paaiškino filmo atsiradimą. Anot kalbėtojo, Kanados valdžia rūpinosi išsaugoti etninę grupių kultūrinę paveldėjimą. Jie ypač susidomėjo lietuvių tautiniais drabužiais, kuriais pasipuošę mūsų jaunimas, su šokiais bei dainomis, vykdamas į kitus kraštus atstovauja ir Kanadai. Be to, valdžia turėjo didelį norą mūsų nuostabią gražią liaudies kūrybą bei jos gamtinio technika parodyti savo žmonėms, ypač jaunimui. 1977 m. filmo susukimui per Kanados Lietuvių Bendruomenę buvo paskirta 6,000 dol. Filmo buvo pagaminta gana daug. Šiuo metu jis nėra baigtas tvarkyti, ir rodoma tik dalis. Kanados valdžia nusipirko jo 10 kopijų. Originalas yra KLB žinioje.

Mergaitė anglų kalba aiškinant, nuostabiai gražiomis spalvomis išvystė Tamošaičių sodybą. Rodoma, kaip Tamošaitienė audžia, demonstruojama jos padaryti kilimai bei kiti meno kūriniai. Tamošaitį matome be tapant paveikslą. Ir štai netikėtai, atkėlus vartus, į kiemą įvažiuoja autobusas, iš kurio pasipila būrys gerai nusiteikusių jaunimo, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Jis laukė pašoka kelis tautinius šokius. Tai toks suglaustai yra filmas, užtrukęs 20 min. Jis labai rekomenduotinas pamatyti ir kitoms lietuvių kolonijoms.

Stanley Balzekas, III, baigė John Marshall Law School Chicagoje, studijas ir gavo teisinio mokslo diplomą. Jis yra sūnus Stanley Balzeko Jr., Lietuvių kultūros muziejaus steigėjo. Iš k. d. Stanley Balzekas Jr., Stanley P. Balzekas, Stanley Balzekas III, Mrs. Balzekas ir Robert Balzekas.

Mūsų kolonijose

Paulsboro, N. J.

A. a. Elena Laurušonytė-Cain būdama 64 m. amžiaus, po ketverių metų sunkios ligos, mirė. Vėlonė, ilgą laiką buvo našlė, poliko tris dukteris — Michele, Candy ir Sandra su šeimomis, ir du anūkus. Laidotuvų Mišios buvo atnauštos Sv. Jono Bažnyčioje.

Camden, N. J.

MIRTIES SUKARTIS

Spalio 25 d. sueina treji metai nuo Juozo Malinausko mirties. Metinių proga vėlonio žmona Ona užrašė Mišias Sv. Antano bažnyčioje Camden, N. J., ir Sv. Andrejaus bažnyčioje Philadelphiajose.

NUSAUTAS ŠOFERIS

Taksio šoferis G. Stevens, 31 m., praėitį savaitgalį buvo nušautas Chicagoje. Prieš mirtį jis pasakė, kad buvo paėmęs paveiktą žmogų, kuris į apiplessė, persovė ir pabėgo su taksu. Persautas šoferis mirė šeštadienį nugabentas į ligoninę. Tai jau ketvirtas taksio šoferis šiemet nužudytas Chicagoje.

Lietuvių Fronto bičiulių stovyklos dalyviai Dainavoje

Nuotr. V. Mažello

LAISKAI

Ar pakankamai rūpinamės Marquette Parko apylinkės likimu

Chicago lietuviai dažnai didžiuojasi lietuviškuoju Marquette Parku. Tiesa, čia gražūs namai, šviri apylinkės, daug lietuviškų prekybų, verslininkų. Puikuojasi lietuviškosios architektūros lietuvių parapijos bažnyčia, Dariaus Girėno paminklas, na ir pa galiau iškovota Lithuania Plaza Ct., gatvė. Žodžiu, Marquette Parkas priklauso lietuviams. Be abejo čia nuo seno gyvena daug ir senosios kartos lietuvių. Daugelis ir saulelėdžio dienas čia numato praleisti.

Taigi Marquette Parko lietuvių kolonija, galima sakyti, viena iš didžiausių ir viena iš gražiausių gal būti į visame laisvajame pasaulyje.

Deja, ne paslaptis, kad į šią koloniją kėsina kiti gyventojai. Nori pakeisti šios kolonijos veidą iš pagrindų. O ką tai reiškia? Reikia, kad sunkiai uždirbtas pinigėlis įgytos nuosavybės praras savo vertę, ilgamečius gyventojus privers išeiti naujų gyventojų. Ši problema labai ap sunkintų gyvenimo kokybę žmonėms, susilaukume tikrai nepageidaujamų ir sunkių problemų.

Tad ką mes, lietuviai, šioje kolonijoje gyvenantieji, darome, kad Marquette Parkas išliktų mūsų rankose, kad dar daug metų galėtume čia gražiai ir ramiai gyventi?

Arčiau stebint šios kolonijos rūpesčius vis tik tenka atvirai pasakyti, kad mes labai ir labai mažai tesirūpiname šios kolonijos likimu. Ir štai kalba patys faktai.

Tiesa, mes turime Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugiją, kuriai priklauso daugiau kaip 900 narių. Iš šalties atrodytu, kad mes esame labai organizuoti, stiprūs ir galime savo reikalus ginti. Tikrumoje yra kitaip. Tik atsilankykim į šios draugijos narių kas mėnesį šaukiamus susirinkimus. Pasizvalykime, kas juos lanko.

Susirenka, tiesa, gera šimtinė, kartais mažiau ar daugiau. Visi po gyvenimo sunkia našta jau palinkę, sulaukę senatvės. Jau savo metuose atlikę visokeriopą veiklą ir dabar tegali tik rūpintis savimi. Bet tie atsilankantieji, kad ir amžiumi vyresni, dar vistic sielojasi Marquette Parko likimu. Dar kelia balsą, dar aukojasi ir aukoja.

Kai ateina metinis susirinkimas, reikia išrinkti pirmininką ir valdybą, sunku besurasti kandidatus. Visi pavargę, nebenori daugiau dirbti, kad kiti saugūs ir ramiai gyventų.

Ir kai žvelgi į salėje sėdinčius, tematai tuos pačius veidus. Jie per eilę metų tebekrūta šioje draugijoje. Ir imi galvoti, kurgi mūsų šviesuomenė, daktarai, inžinieriai, biznieriiai, kitų profesijų žmonės su pilnu išsilavinimu, kur jaunoji karta, turinti čia nuosavybes? Kur? Jų nėra, jie nesidomi šios draugijos veikla ir visai, atrodo,

Rusijos okup. metu 1940 VI grįžo iš užsienio, tuoj pat Kybartuose suimtas“...

Šis pasakymas, kad A. Voldemaras Kybartuose suimtas, yra netikslus. Prieš keletą metų, aš „Naujienose“ rašiau, kad A. Voldemaras buvo suimtas Kauno geležinkelio stotyje, vos tik jam išlipus iš traukinio, kuris atėjo iš Kybartų. Matys L. Kerulis tos mano žinios nepastebėjo. Kas A. Voldemarą suėmė, aš tyčia nepa rašiau. Prieš traukiniui ateinant jau perone jo laukė du Lietuvos saugumo policijos valdininkai. Vie no pavarde — Pankratovas, jį gerai pažinau, kito pavardės nebeat menu. Sustojus traukiniui ir A. Voldemarui išlipus, tuojau prie jo priėjo tie du saugumiečiai, paėmė už parankių, vienas iš vienos kitas iš kitos pusės, nusivedė, įsodin dino į automobiliką ir nusivėžė. Po to Lietuvoje jo niekas daugiau laisvo nebeatmė.

Atrodo, kad L. Kerulis panaudo jo juo' tės versiją, kuri atėjo iš okup. Lietuvos. Juo' tės rašo: „De kanozovas (Maskvos atstovas Lietu vai) paskambino telefonu į Prancūziją Voldemarui. Atvyko Voldemaras su žmona į Kybartus. Savo lagaminą buvo palikęs Eitkūnuose viešbuty. Kybartuose, viešbutyje, jo jau laukė du rusų saugumo agentai. Čia jį paėmė, ir paėmė, kad net nevisi mūsų taip vadinami „nacionalės“ valdžios žmonės apie tai žinojo.“

(„I Laisvė“ rugsėjo 1979 Nr. 76, str. „Paslaptis nepalaidota“).

A. Plešys

KOKIE VYRAI MOTERIMS PATINKA

Psichologė dr. Tervis iš Bostono, norėdama nustatyti, koks yra idealiausias vyro tipas, išsiuntinėjo moterims 14 tūkstančių anketų. Jose buvo surašyta daugybė charakterių ypatybių, iš kurių Amerikos moterys turėjo nustatyti labiausiai pageidaujamą iš vyrų. Paaikškėjo, kad moterys į vyrų grožį kreipia dėmesio labai mažai. Pirmoj eilėj labiausiai vertinama vyrų savybė — švelnumas ir rūpestingumas šeimai; antroj eilėj buvo tvirtas pasiryžimas siekiant tikslo; trečioje — tarnybinė karjera, uždėtis; ketvirtoje — santūrumas, ištikimybė, humoras ir kt. Mažiausiai vertinamas geraširdiškumas.

LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND

By William Wolkovich-Valkavičius
The Life, Struggles and Tragic death of Rev. Joseph Zebrias, 1860-1915.

Published by Franciscan Press, Brooklyn, New York 1980
Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

ETERNAL DREAM Selected Poems

Edited and translated by Jonas Zdanys

Published by Manyland Books, Inc., Woodhaven, N. Y. 1980

Kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

PIRMAS AR ANTRAS SĄRAŠAS KNYGŲ — TAI
PUIKI IR NEBRANGI DOVANA BET KURIA PROGA

Užsakydami ar pirkdami visas kartu žemiau išvardintas knygas mokate tik \$10.00 ir \$2.00 už persiuntimą. Normali knygų vertė \$30.00.

Siuntinys No. 1

AUKSO KIRVIS. Juozas Svalistas. Rinktinės mūsų žmonių pasakos. 224 pusl.

VYSK. P. P. BOČIO ATSIMINIMAI. Surašė prof. Z. Ivinskis. Redagavo J. Vaišnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos. 580 pusl.

PIRMASIS RŪPEŠTIS. Jurgis Jankus. Vėlinio bała, žmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 pusl.

DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgnis į mūsų laikotarpio žaizdas ir skaudulius. 187 pusl.

BREKSMĖS NAŠTA. Jurgis Gliuda. Romanas. 384 pusl.

Siuntinys No. 2

Knygų originali kaina \$25.00. Pardavimo kaina su persiuntimu taip pat \$12.00.

ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 460 psl.

LIETUVISKOS PASAKOS. Sudarė dr. Jonas Balys. 220 pusl.

LIEPSNOS IR APMAUDO ASOCIJAI. Jurgis Gliuda. Premijuotas romanas. 304 pusl.

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGEJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 480 pusl.

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 pusl.

PRAGARO VYRESNYSIS. Vytautas Volertas. Premijuotas romanas. 273 pusl.

SŪNUS PALAIDONAS. Fulton J. Sheen. 174 pusl.

AIDAI IR SEŠELIAI. Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 pusl.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Illinojaus gyventojai dar pridėda pridėda 50 ct. valstijos mokesčio.

"Draugo" banketo svečiai. Iš k. E. Vilkinis, J. Sakas, O. P. Abramaitis, V. J. Janulaitis, dr. A. Saulienė.

KULTŪRINIS ATEITININKŲ SAVAITGALIS

Ateitininkai suruošė kultūrinį — akademinį savaitgalį, kurio programa pradėta Jaunimo centre spalio 17 d. 8 val. vakaro su rašytojo Algirdo Landsbergio knygos "Muzika įžengiant į neregėtus miestus" supažindinimu. Poetas K. Bradūnas vadovavo va-

karonei. Jis įvertino lietuviškųjų knygų leidyklą, suminėdamas "Ateities" leidyklą, kuri per eilę metų, vadovaujant dr. K. Kebliui, didino mūsų kultūrinį literatūros lobyną. Apie knygą "Muzika įžengiant į neregėtus miestus", kuri yra išėjusi jau prieš metus, labai gražiai atsiliepė dr. K. Keblys, o Bronys Raila, sve-

čias iš Los Angeles, premijuo- tos knygos autorių pasveikino lietuvių rašytojų draugijos valdybos vardu. Rašytojas A. Landsbergis labai patraukliai ir su humoru pristatė naujosios knygos novelę. Jis ir vadi- no, ir deklamavo. Paskaitė fe- ljetoniškai sukurta trumpą novelę, kuri vaizduoja televizijos ekrane lietuvių nuotaikas ir reakciją ry- šium su "Stripyto" pasirodymu spaudoje. Vakaronė užtruko dvi valandas ir praėjo su pakilia nu- taika.

Šeštadienį, spalio 18 d., paskai- tos vyko Ateitininkų namuose prie Lemonto. Prisirinko pilna salė klausytojų. Inž. Jonas Pabedi- nskas diskusijoms vadovauti pa- kvietė dr. Laimą Garbonkienę — Nainytę. Ši pakvietė paskaitai ska- tyti rašytoją A. Landsbergį. Tema — kultūrinis gyvenimas tėvynėje. Prelegentas pastebėjo, kad mes kraštutiniškai žiūrime į lietuvių tėvynę. Kartais juos pervertina- me, o kartais visai neįvertina- me. Laukiame iš tėvynės herojų kumo, kai mes patys tenai taip pat nebūtume buvę herojai.

Lietuva nėra izoliuota nuo Rytų Europos salė. Ją reikia su- prasti ir vertinti visos Rytų Euro- pos kontekste. Iki 1950 m. Lietu- voje dingo iš istorijos didieji var- dai. Lenkijoje dabar atgijo pra- tiesios vertinimas panašiai kaip ir Rytų Vokietijoje, kur pradėta gerbti Liuterį. Lietuvoje rašytojai galvoja, kad komunistinė siste- ma pasiliks, ir reikia prie jos pris- itaikyti. Lietuviai jaučiasi maži ir bejėgiai, todėl vyrauja kultūri- niame gyvenime fatalizmas. Apie 1960 metus sustiprėjo nuotaikos, kad lietuvių būklis, nors ir pris- itaikius prie komunistinės siste- mos. Apie 1970 metus išliko tau- tinės ir religinės opozicijos sąju- dis. Dabar yra labai plati pogrind- žio spauda.

Povilas Vaičekas kalbėjo, kaip Lietuvoje vertinami išvyku sieji lietuviai, ir ką likusieji apie juos žino.

Plačiai ir įdomiai dėstė temą apie lietuvių valdininkų tėvynę — poetas ir rašytojas Tomas Venclova. Valdininkų gyvenimas yra dvilypis. Visiems kyla klausimas, ar geriau prisitaikyti prie okupu- to reikalavimų ir šį tą gelbėti ir gelbėti, ar atvirai pasipriešinti. Spaudoje buvo rašoma, kad geriau turėti valdininką savaį kaip oku-

pantą. Gali būti pavyzdžių, kad ir saugumietis lietuvis gali daug padėti. Didžioji tautos dalis ei- na prisitaikymo keliu, o mažes- nioji dalis eina į pogrindį. Ir vysk. Valančius yra pasisakęs prieš 1863 m. sukilimą, nors buvo pa- triotas. Bet komunistinėje siste- moje kompromisų keliu nenuėsi. Carinėje sistemoje buvo daug erdvės, o dabar visose srityse yra griežtas persekiojimas: religija per- sekiojama kaip religija, nėra pri- vačios nuosavybės ir nėra privačios pasaulėžiūros. Patekus į komparti- ją, reikia susitikti ir su saugumo kėslais, iš kurių išspainioti bus neįmanoma. Todėl tokiems gre- sia moralinis sumušimas: alko- holizmas, visiškas cinizmas. Pri- sitaikėliai valdininkai bando pa- gerinti savo egzistenciją, ieško sau gerovės padidinimo. Tokie valdininkai yra prastesni už rusus. Sovietinis lietuvis valdininkas vis blogėja, nors yra ir aukštų valdininkų, kurie spaudžiami po grindžio spaudos, daug prisidėjo prie tautos gerovės. Tauta, visą laiką auklėjama socializmo siste- moje, artėja prie tokios būklės, kad jai pagaliau bus sunku būti laisvai. Pasitraukus rusams, liktų galimybė pasilikti komunistinė- je sistemoje, kaip Albanijoje. Jau dabar yra tokių, kurie kaip žiur- kės gali gyventi tik pamazgu dugne.

Po paskaitos buvo daug klausi- mų ir nuomonių pasidalinimo. Paskui visi skubėjome į Jauni- mo centrą, kur 7 val. turėjo pra- sidėti "Ateities" žurnalo vakaras. Vakaro programai vadovavo Vyt. Šoliūnas ir Aldona Zailskaitė. In- vokaciją sukalbėjo kun. dr. K. Trimakas. Ateities žurnalo vyriau- sias redaktorius. Po vakariinės buvo įteiktos premijos jaunie- siams laureatams už jų kūrybą. Jury komisija atrinko 32 žymes- nius kūrinius, už kuriuos buvo įteikta premijos.

Gražiai pasirodė Rasos Šoliū- naitės vadovaujami "Ateities gar- sai", kuriuos sudaro pati Rasa Šoliūnaitė, Daina Kamantaitė, Au- dronė Šoliūnaitė, Dalia Polikaitė, Vida ir Zita Šoliūnaitės. Pau- lius Alekna, Linas ir Saulius Šoliūnai. Jie padainavo "Supinsiu dainužę", "Atsikėliau anksit ryte- lį", "Ei, draugužį", "Kur gimta padangė" ir "Rig Dig Di Ri Dig Do". Ši paskutinė daina publikai visai nauja ir dėl savo jaunatvi- ško linknumo visiems labai pa- tikto.

Po vakaro programos jaunimo šokiai ir pasiliksminimas tęsėsi iki vidurnakties.

Sekmadienį, spalio 19 d., vėl grįžome į Ateitininkų namus. Kun. K. Pugetičius 10:30 val. skaitė paskaitą, kurios tema — "Tikintis lietuvis tėvynėje". Rem- damasis pogrindžio spauda, jis ga- na plačiai dėstė apie tikinčiojo Lie- tuvoje pažiūrą ir tikėjimą, moralę ir pasaulėžiūrą. Po paskaitos dr. A. Liulevičius padarė visų pas- kaitų santrauką. Jis pastebėjo, kad jam įstrigo mintis iš paskai-

tų, jog Lenkijoje valdžios žmonės reikia vadinti disidentais, nes vi- sa tauta yra katalikiška ir stipriai la- kos prieš komunizmą ir jų bedievybę. Lietuvoje yra kita pa- dėtis. Jeigu ir visa tauta pasektų Lenkijos pavyzdį, galėtų okupu- tas ją greitai sunaikinti.

Dr. P. Kisieliui skaitė užbaigia- mąją paskaitą "Ateitininkų 70 metų veiklos reikšmė". Jis išskėlė ateitininkijos reikšmę ir įnašą į mūsų tautos krikščionišką ir tau- tišką susipratimą.

Po trumpos pertraukos visi išvy- kome į netoli esančią Di Andrea bažnyčią. Šv. Mišios buvo laiko- mos, koncertuojant kun. K. Pu- gevičiui, kun. K. Trimakui ir kun. V. Rimšeliui, kuris tai progai pa- sakė pamokslą. Taip baigėme kul- tūrinį savaitgalį ir 70 m. ateiti- ninkų veiklos paminėjimą.

V. Rmš.

Mūsų kolonijose

Gardner, Mass.

— Lietuvių klubas išrinko šią 1981 metų valdybą: pirm. Da- niel Novak, vicepirm. Janice Palchlopek, kas. James Eacman. fin. sek. Antanas Daukantas. koresp. sek. Michael Piontek, I. direktorių tarybą išrinko: John Polchlopek, Vincas Višniauskas, Antanas Aukštikalnis, Gediminas Panevėžis.

Revizijos komisiją sudaro: Antanas Novak, David Lukas, Thomas Piontek, John Eacman. Be to, šį rudenį nariai nudažė savo klubo pastatą, o lapkričio mėn. 1 d. rengiama klubo va- karienė.

— Athole - Gardnerio Vyčių 10 kuopa išrinko šią 1981 m. valdybą:

Pirm. Vilimas Višniauskas, vicepirm. Howard Beaudite, kas. Nellie Melaika, rašt. Charles Genaitis, fin. sek. Leonard Davi- donis, telefono pirm. Bronė Ge- naitis, kult. pirm. Bronė Viš- niauskas, dvasios vad. kun. Justinas Steponaitis.

Vyčių kuopa kartu su kun. Steponaičiu surengs Kalėdinę puotą parapijos altoriaus tar- nautojams gruodžio mėn. 7 d., o vėliau nariai turės bendrą kūčių vakarienę parapijos sa- lėje.

MIRĖ R. MARCINKUS

Richard Marcinkus, 27 metų amžiaus, mirė po ilgos ligos. Paliko motiną, 3 brolius ir se- serį.

— Elena Sinkuvienė surengė savo vyro 25 metų mirties pa- minėjimą. Šv. Mišiose, rožan- čiuje ir pietuose dalyvavo apie 25 žmonės. Elena liko jauna našlė, gražiai išaugino savo vienturtį sūnų Antaną.

Koresp.

Nesipiktinu kritika, net kai ji, paryškinimo dėlei, skiriasi tuo tarpu nuo tikrovės.

Winston Churchill

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, Fla.

ENCYCLOPEDIA LITUANICA UNIVERSITETAMS

1979 metų pabaigoje iniciato- rių grupė pasiūlė Floridos Ame- rikos lietuvių klubo valdybai ap- rūpinti St. Petersburgo mokslo įstaigas ir viešąsias bibliotekas lituanistine literatūra anglų kalba. Valdyba gruodžio 19 d. sudarė tam reikalui komisiją: Dalia Bobelienė, Ona Galvydienė, Leonas Kačinskas, Kazys Palčiauskas ir Antanas Ragelis. Komisijos užduotis rinkti tam reikalui lėšas, spręsti kokią li- teratūrą pirkti ir kurioms įstai- goms ją skirti. Sutiko komisi- joje dirbti tik 3 asmenys: L. Kačinskas, K. Palčiauskas ir A. Ragelis. Komisija rinko pi- ni- gus, ir nustatė darbo pradžią bazuotis Encyclopedia Lituanica. Nusistatytą pasirinktiems uni- versitetams enciklopedijos įtei- ti iškilmingai su oficialiu aktu ir menine programa. Šis rengi- nys ir suruoštas Lietuvių klube spalio 6 d. su vakariene ir me- nine programa.

Oficialią dalį pradėjo klubo pirm. K. Jurgėla. Visus pa- sveikines, pakvietė šiam paren- gimui vadovauti Angelę Kar- nienę.

A. Karnienė anglų kalba su- pažindino svečius su lietuvių etnine grupe Floridoje. Pažy- mėjo, kad po II pasaulinio karo Lietuva tapo sovietų okupuota, ir informacija apie kraštą, kuri pasiekia pasaulį, yra iškraipyta, suklaidota, paneigianti nepri- klausomos Lietuvos metu su- kurtas kultūrinės ir ekonomiš- kes vertybes. Tad lietuviams pasaulyje gyvenant lietuvių, mokslo ir kultūros darbuotojai, paruo- šę ir išleido Encyclopedia Litua- nica su viltimi pateikti pilną ir teisingą, lengvai prieinamą in- formaciją tiems, kurie norės susipažinti su Lietuva, kaip kraštu ir lietuvių tauta.

Fronte prie scenos buvo stal- las, apdengtas tautiniais moty- vais išaustu audiniu, papuostas tautine juosta, ant kurio atski- rai sudėti penki komplektai En- cyclopedia Lituanica. Karnie- nė kvietė prie šio stalo atstovus, o lietuviškas simboliškai įteikė kiekvienam I-jį EL komplekto tomą. Cereemonijoms pasibai- gus, visi komplektai buvo su- pakuoti ir perduoti gavėjams.

Encyclopedia Lituanica buvo įteikta:

1. Dr. G. Harrer — Universi- ty of Florida, Gainesville, bib- liotekos direktoriui. Universi- tete 33,000 studentų. Šio uni- versiteto Teisų fakultetui pa- pildomai dar įteikta Lietuvos Statuto I 1529 metų knyga su vertimu į anglų kalbą.

2. Samuel Fustukjian — Uni- versity of South Florida, Tampa and St. Petersburg campus. Abiejuose universitetuose 23,000 studentų.

3. John Vigle — Eckerd Col- lege bibliotekos direktoriui. Uni- versitete 1,000 studentų.

4. Miss Patricia Broad — St. Petersburg miesto centrinės bibliotekos direktoriaus asisten- tei.

Kiekvienas atstovas padėjo ir pareiškė komplimentus už to- kį gražų sumanymą. Iškilmė- se dalyvavo ir St. Petersburgo miesto burmistrė Serine Free- man su vyru, kuri po dovanų įteikimo irgi kalbėjo. Jautriais žodžiais ji reiškė savo pasigėrė- jimą, kad šio kultūrinio renginio centre vyksta knygų dovanoji- mas mokslo įstaigoms. Tas kaip tik rodo lietuvių etninės grupės aukštą kultūrinį lygį.

Meninę programą ir šokių pradėjo, klubo globioja, tau- tinųjų šokių jaunimo grupė "Ban- ga". Klubo choras, vadovau- jamas muziko Petro Armono, akomponuojant Mrs. M. Sulli- van, atliko: 1. Šalis dainų ir rė-

tų — muzika V. Budrevičiaus, 2. Tėviškos kleivai — J. Gaizaus- ko ir 3. Suaidės vėl laisvės dai- nos — Br. Jonušo. Gerai pa- ruoštas ir darniai skambantis choras publikos buvo sutiktas entuziastiškai. Antru išėjimu "Bangos" šokėjai pašoko Suk- tute.

Atskiru žodžiu tenka paminėti "Bangos" šokėjus ir jų vadovę. Jaunimas yra pamilęs tautinius šokius, su entuziazmu dalyvauja repeticiuose, kai kurie atvykda- mi net iš tolimųjų vietovių. Ši grupė tik šimt įsisteigusi, ap- mokymo pradžią gavusi iš S. Vaškiens, dabar vadovaujama Mildos Jokūbaitės-Sandargie- nės. Tai jauna, prityrusi tauti- nių šokių mokytoja, nors gyve- nanti apie 80 mylių nuo St. Pe- tersburgo.

Tolimesnėje programoje muz. P. Armono diriguojamas ameri- kiekis "Bay Area Chamber Strings" kamerinis orkestras, sudarytas iš profesionališkai paruoštų instrumentalistų, puik- iai atliko: 1. Juozo Naujalo Svajonę ir 2. Erno v. Dohnanyi op. 1 kvinteto C-moll I dalį. Į šį išskirtiną reikšmės renginį atsilankė apie 300 asmenų, jų tarpe apie 50 amerikiečių.

"St. Petersburg Independent" dienraštis buvo atsiuntęs savo atstovą, kurio padaryta nuo- trauka ir aprašymas išsidėjo spa- lio 13 d. laidoje.

Susumuojant šį kultūrinį pasi- rodymą, reikia pasakyti, kad savo turiniu jis buvo įvairus, praėjo su pasisekimu ir, kaip svečiams amerikiečiams, taip ir vietos visuomenei padarė gerą įspūdį. Šiuo renginiu pasiro- dė, kad iš lietuviško uždaru- mo - atsisiskyrimo, iš dvasinės izoliacijos jau plačiau bei giliau išeinam ir mezgama ryšius su Amerikos kultūros ir mokslo įs- taigų atstovais.

Tenka pažymėti, kad A. Kar- nienė nuo klubo įsisteigimo pra- džios aktyviai dalyvauja jo vei- kloje, dažnai atstovaudama klubui pas amerikiečius ir yra JAV LB IX-sios Tarybos narė, einanti socialinių reikalų komi- sijos pirmininkės pareigas.

K. Gmž.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1980 m. spalio mėn. 23 d.

5

Palm Beach, Fla.

MINĖSIME VĖLINES

LB Palm Beach lietuvių kapų sekcija rengia vėlinių minėjimą lapkričio 2 d. 3 val. p. p., tuoj po lietuviškų pamaldų, Royal Palm Memorial Gardens lietuvių kapų sekcijoje. Kun. Andrius Senkus atnašaus pamaldas už mirusius ir čia palaidotus lie- tuvius: Juozą Papievi, Antaną Petraitį, Juozą Zimatavičių, Sofiją Dundurienę, Vladą Stoš- kų, Leonorą Rinkienę, Martyną Jokūbaitį ir dr. Nikolą Minkevi- čių. Ant kiekvieno jų kapo bus uždėtos žvakutės ir padėta gė- lių.

Po minėjimo — mirusiųjų pa- gerbimo visi kviečiami dalyvau- ti bendruose pietuose, kurie įvyks 3:45 val. Sweden House restorane prie kelio Nr. 1. Pietų kaina asmeniui 6.50 dol. Po pietų bus aptarti lietuvių kapų einamieji reikalai.

GERAI PAVYKUS BALFO GEGUŽINĖ

Palm Beach Balf'o skyriaus valdybos surengta spalio 5 d. gegužinė gerai pavyko. Esant gražiam orui, daug lietuvių su- važioavo ir iš tolimųjų vietovių: Lake Worth, Lentana, Pompano, Jupiter. Be to daly- vavo ir pirmieji grįžę čia žie- mos praleisti bei atvykę paato- stogauti, kuomet ten šiaurėje jau prasidėjo šalnis ir drėgnas

ruduo. Dalyviams buvo patiekti šilti, skanūs lietuviški pietūs. veikė baras ir laimės šulinys, kuris daug ką pradžiugino gra- žiomis dovanom. Val'kybai gra- žiai talkininkavo A. Biliūnienė, J. Salkauskienė, M. Gincienė, D. Valodkienė, A. Rugys, K. Virš- kuvienė, A. Štaras, L. Gincaitė ir T. Valodka.

Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems dalyviams už atsilanky- mą, dovanų aukotojams ir vi- siems talkininkams.

P. Mikšys

Turbūt neperdedant galima pasakyti, kad nei viena epide- mija nėra taip paplitusi, kaip liežuvas, apie kitus kalbė- jimas blogai. Toji epidemija kalba visomis kalbomis, visomis tarmėmis, pradedant skalbyk- lų žargonu ir baigiant rūmų ak- centu; ji tokia pat dažna "tei- singųjų fariziejų", kaip ir pa- prastų mutininkų svečias. Lie- žuvavimas yra daugiau išspau- dęs ašarų už visas mario ir cho- leros epidemijas. Jis pražudo ne tuos, kurie juo serga, bet ki- tus, nekaltus. Kiekvieno krikš- čionio besąlyginis principas turi būti: apie kitą sakau tik kas gero galima pasakyti. Jei ne- žinau apie jį nieko gero, kam man reikia žinoti blogo?

E. Fiedler

Buvęs tikrasis dailininkas Juozas Kiburas šiuo metu įsikūręs Hot Springs, Ark. Čia matome prie jo namo (iš k.): F. Dingailienė, St. Dingailis, A. Male- nuotė, P. Maletos.

PENSIJOS ČEKIAI ĮRAŠOMI TIESIOG Į JŪSŲ SĄSKAITĄ

MIDLAND JUMS SIŪLO:

Išvengti rūpesčių dėl pensijos čekio gavimo atostogų metu ar keičiant gyvenvietę. Pasinaudokit tiesioginiu pensijos persiuntimu į Jūsų sąskaitą. Kiek- vieną mėnesį Social Security įstai- ga persiųs MIDLAND Jūsų pensiją, kuri bus įrašyta į Jūsų taupymo sąskaitą. Tuojau gausite pakvitavimą paštu ir tai bus įrodymas, kad Jūsų pensija yra saugi ir neša aukščiausią palūkanas nuo pirmos mėnesio dienos, pagal valdžios nusta- tytus patvarkymus. Siūlome susipažinti su šiuo patarnavimu ir juo pasi- naudoti. Kviečiame Jus užėti ir bet kurį iš trijų mūsų skyrių ir pasitarti. Indeliai įnešti iki 10-tos mėn. dienos, neša palūkanas nuo 1-os mėn. dienos.

JAU 66 METUS PATARNAUJAME JUMS

MIDLAND SAVINGS

HOME OFFICE: 8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL 60455/Phone 598-9400
BRANCHES: 4040 Archer Ave., Chicago, IL 60632/Phone 254-4470
2657 W. 69th St., Chicago, IL 60629/Phone 925-7400

Archer Office: Mon., Tues. & Fri. 9 a.m. to 4:30 p.m. Closed Wed., Thurs. 9 a.m. to 8 p.m. Sat. 9 a.m. to 1 p.m.
Marquette Office: Mon. & Tues. 10 a.m. to 5:30 p.m. Closed Wed., Thurs. & Fri. 10 a.m. to 8 p.m. Sat. 10 a.m. to 2 p.m.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

V. ŠAKALYS K. DONELAIČIO MOKYKLOJE

Vladas Šakalys, neseniai pabėgęs iš okupuotos Lietuvos, šių metų spalio 4 d. aplankė Kr. Donelaičio liuanistinę mokyklą ir paliko neužmirštamą įspūdį visiems. V. Šakalį pristatė mokyklų dir. J. Širka.

V. Šakalys, gimęs ir augęs pavertoje Lietuvoje, anksti pajuto ir suprato tėvynės nelaisvę. Būdamas trylikos metų, jis pradėjo spausdinti atsisaukimo lapelius, kurie buvo draudžiami. Už tai jis buvo suimtas ir tardytas tris dienas. No to laiko jis buvo persekiojamas rusų. Tačiau laisvės troškimas buvo didesnis už jo baimę, ir jis tęsė savo slapta darbą pogrindyje. Ten jis spausdino lietuvišką literatūrą, kuri taip pat buvo draudžiama. Pagaliau jis vėl buvo suimtas ir areštuotas. Šį sykį turėjo praleisti 10 metų kalėjime ir vienintelė išeitis jam buvo pabėgti iš Lietuvos. Sekančią dieną jis išvyko iš namų, palikdamas šeimą, ir pasitraukė į pogrindį. Ten jis išbuvo mėnesį laiko ir tuo metu apsisprendė nebūti našta savo draugams pogrindyje, o bandyti pasitraukti per šiaurę į vakarus. Jis apsirūpino pašais svarbiausiais keliomis reikmenimis ir leidosi į kelionę link Suomijos rubežiaus.

Ši kelionė jam buvo sunki ir pavojinga, nes buvo paskelbta visam kraštui, kad jis buvo pabėgęs ir, kad reikėjo jį sugauti. Jis keliavo 10 dienų — 200 km. prieš prieinant labai griežtai saugomą sieną. Čia jis ilgai sėkė praeinančius sargybinius, kol pagaliau slapta peržengė sieną į Suomiją. Nors čia skaitosi laisvas kraštas, jis turėjo labai saugotis, nes Suomija, sutartyje su Rusija, pažadėjo grąžinti visus pabėgėlius rusams. Jis ėjo naktį ir miegojo diena. Vienoje vietoje jam nebuvo kitos išeities, kaip apie 5 val. ryto, kada visi stipriausiai miega, pareit rusų kareivinių kiema. Po to jis ėjo mišku labai saugodamasis. Vienu metu jį išgąsdino neatpažįstamas paukščio švilpimas. Manydamas, kad kas nors jį šaukia, jis pradėjo vėl skubėti.

Prieidamas miško kraštą, jis pamatė didelį ežerą, apie kurį nieko nežinojo. Nerasdamas kitos išeities, jis turėjo per 4 km. ledinį ežerą perplaukti. Išlipęs ant kranto, jis sužinojo iš mažo berniuko, kad čia yra Švedija. Nors jis buvo pervažgęs ir peralkęs, tačiau džiaugėsi, kad buvo laisvame krašte. Per Balfo pastangas atvyko į Ameriką.

Šis didžiai rizikingas žygis parodo žmogaus neapsakomą laisvės troškimą. Gyvendami laisvame krašte, mes nesuprantame pavergti žmonių kančių ir beviltiškumo. Tačiau, būdami lietuviai, mes turime mlyti ir didžiulius savo kraštų, kuris yra vienas iš seniausių visoje Europoje. Lietuva yra mūsų tėvynė, ir mes turime jos niekada nepamiršti ir būti jai ištikimi.

Remata Variakojytė,
Kr. Donelaičio aukšt. m-los
8 kl. mokinė

VYTAUTAS DIDYSIS PASTO ZENKLŲ PARODOJE

Spalio 25 d. Jaunimo centro apatinėje salėje atidaroja Filatelijų draugijos "Lietuva" ruošiamą pasto ženklų parodą — LITHPEX - XIX - 1980. Ji skiriama Vytauto Didžiojo 550 metų mirties sukaktčiai prisiminti. Ši sukaktis parodoje bus išskirtinai išryškinta, išstatant nepriklausomoje Lietuvoje išleistus Vytauto Didžiojo garbei net 32

įvairių motyvų ženklus. Vytauto Didžiojo pasto ženklų serijoje atsispindi svarbiausieji jo žygiai ir gyvenimas. Lankytojas kaip tik turės progos sugrįžti į tolimą istorinę praeitį — Vytauto Didžiojo laikus, visą tai išskaidydami pasto ženkluose. Filatelijų draugija "Lietuva" dirba gražų ir naudingą darbą arti 35 metų. Per tą laikotarpį yra suruošusi net 18 tokių parodų, kurios būna skiriamos neprikli. Lietuvos gyvenimo didiesiems įvykiams ir įžymies asmenims pagerbti.

Paskutinioji paroda buvo ruošta 1977. XI 5-6, Chicagoje, Jaunimo centre. Ji kaip tik buvo skirta mūsų tautos patriarchui, dr. Jonui Basanavičiui, minint jo 50 metų mirties sukaktį atminti.

Šių metų ruošiamoje parodoje dalyvauja nemažas skaičius aktyviųjų filatelijų, turinčių vertingus rinkinius. Parodoje bus išstatyta net 100 rėmų, į kuriuos bus suglausta DP stovyklų pasto, nepriklausomos Lietuvos pasto ženklai, vokai, pasto atvirutės, pirmieji pasto ženklai, Vilniaus ir Kauno laidos, Lietuvos pastų antspaudai, Pilnas Latvijos nevarotų pasto ženklų rinkinys. Dr. Al. Račkaus tautinės ir religinės spalvos litografijos, Vatikano pirmos dienos vokai, Popiežiaus Jono Pauliaus II ir pirmos dienos vokai iš kelių po pasaulį, Grybų ir musmurių pasto ženklai. Numizmatiniai rinkiniai ir medaliai. Žodžiu šioje parodoje yra tikrai bus kas pamatyti. Paprastai rengėjai savo parodas kruopščiai paruošia, ekspozicijoje tik vertingus eksponatus, kuo ypač galima nuoširdžiai domėtis. Parodos rengėjai yra paskyrę viso 8 prenižas ir aukščiausioji premija bus skiriama už geriausią liuanistinę medžiagą. Parodą atidarys Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė, kuri drauge yra ir parodos garbės teisėja. Parodos teisėjai — Walter E. Norton, Benediktas S. Jurėnas, Edmundas Jasiūnas.

Parodos rengimo komisijai vadovauja Jonas Adomėnas, talkinant Andriui Povilaičiui, B. Jurėnui, Antanui Beleskai, Kazui Rožanskui, Juozui Liubinskui, Aleksui Zakui, Juozui Mačėnui ir šių eilučių autoriui. Paroda tęsis X. 25 ir 26 d. Premijų aukotojai — Jonas Adomėnas, Povilas Barbatavičius, Kazys Meškoniš ir Vytautas Lukoševičius.

Jurgis Janušaitis

CHICAGOS ŽINIOS

25,000 DOL. ŠALTALVIUI

Cook apskr. taryba patvirtino kompensacijos susitarimą: Cook apskr. kalėjimo šaltkalviui Edvardui Sargautiui, 54 m., turi būti sumokėta 25,000 dol. E. Sargautis buvęs sumuštas trijų kalėjimo sargų. Už gydymą išlaidas, prarastą algą ir kompensacijos jam dabar ir bus sumokėta ši suma.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujoji Anglijoje iš Stoties WLYN, 1300 banga, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduoda vėliausiu, pasaulinių žinių santrauką ir komentarus, muziką, dainas ir Magdžės pasaką. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkal. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuves, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rašite didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

V. Šakalys Kr. Donelaičio mokykloje. Iš k. į d.: J. Širka — mokyklų dir., M. Rudienė, V. Šakalys, A. Steponavičienė — Tėvų komiteto pirm. ir P. Vaicekauskas. Nuotr. J. Tamulėlio

BYLA DEL VAIKO

Civilinių laisvų unija iškėlė bylą JAV Imigracijos ir natūralizacijos įstaigai, reikalaujama sumokėti 200,000 dol. tėvams 13 m. berniuko V. Polovčak, kuriam buvo leista pasilikti JAV-se, kai tėvai, grįždami į Ukrainą, norėjo jį vežti kartu.

SEIMOS BYLA

JAV vyr. tribunolas nusprendė, kad Mount Prospect gyvenimo J. Jarret, kuri išsiskyrusi dabar būna su sugyventiniu, vaikų auklėjimą ir globojimą turi perleisti tų vaikų tėvui.

ATSUKSIM LAIKRODŽIUS

Šeštadienio vakare prieš einant gulti reikia laikrodžius atsiųsti vieną valandą atgal — paskutinį spalio mėn. savaitgalį baigiasi vasarinis laikas.

SANITARINIS BIUDŽETAS

Chicago sanitarinis distrikatas į savo 1981 m. biudžetą įtraukė 10% didesnius nuosavybių mokesčius sanitariams reikalingams.

BYLA DEL SNEGIO

Užvesta nauja byla keturiems žmonėms, kurie kaltinami iš Chicago miesto neteislingai išreikalavę 111,912 dol. neva už atliktus darbus valant sniegą mieste.

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIA NOREIKIENE
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pagelaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-2187

Lietuvos atsiminimai

Radio Valanda jau 39 metus tarauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams.
Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popietį iš WEVD Stoties New York 1320 kil. AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKOBAS STUKAS

234 Samlit Drive
Watchung, N. J. 07060
TEL. — 753-5636 (201)

APSIPIRKITE DABAR!

MICHIGAN OBUOLIAI

GOLDEN DELICIOUS

Prisipirkite dabar, bušelis \$4.95

RED DELICIOUS, RED ROME
IDA RED, WINESAP
RUSSET

bušelis \$7.95

PAW-PAW APPLE CIDER

galionas \$1.99

IDAHO BULVĖS, 50 sv. maišas \$8.95

ŽIEMINIAI KOPŪSTAI

50 sv. maišas \$4.98

BOSC KRIAUSĖS

4 sv. \$1.00

TEXAS JUICE ORANGES

5 sv. maišas \$1.29

MEDUS — ŠVIEZIAS

5 sv. \$4.49

WALNUTS — ŠVIEŽŪS RIEŠUTAI

sv. 98 ct.

CALIFLOWER

sv. 33 ct.

FLORIDA WHITE GRAPEFRUIT, 5 sv. maišas 99 ct.

MORKOS — Trys po svarą maišeliai — 69 ct.

KRAML YOGURT

4 už \$1.00

BUTTERMILK

½ gal. 79 ct.

EGG STORE
DVI KRAUTUVĖS

6190 Archer Ave.

Chicago, Illinois

Tel. — 284-8704

8744 S. Ridgeland Avenue

Oak Lawn, Illinois

Tel. — 430-4787

VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vak. — pirmadienį, ketvirtadienį.
9:00 val. ryto iki 6:00 val. vakaro šeštadieniais.
9:00 val. ryto iki 4:00 val. popiet sekmadieniais.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

FINE 18 YR. OLD BRICK COMMERCIAL BUILDING

with 3 stores on 1st fl. and modern 4 bdrm. apt. on 2nd fl. Private parking. Call SOPHIE For Details.

STEVENS REALTORS
Tel. 424-1080

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

Florida Real Estate

Namų pirkimo reikaluose: Clearwater, Largo, Belleair, Seminole apylinkėse (Netoli St. Petersburg piliečių klubo) Prašau kreiptis:

LIUCIJA VAIGAITIENE

Realtor - Associate

Rodgers & Cummings, Inc.

Tel. Dieną 813-581-9411

Vakare 813-585-2738

Lietuviškas restoranas su namu ir įėjimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Didelės ligos reikia skubiai paruošti. Geras pirkiny.

SINAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878 ar 839-5568

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4250 So. Maplewood, tel. 254-7150

Tsip pat daromi VERTIMAI.

GIMINIŲ švietimai, pildomi

PILETYBES PRASŲMAI ir

kitokie blankai.

ISIGYKITE DABAR

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais

DRAUGAS,

4545 W. 63rd Str.,

Chicago, IL 60629

Perskaite "Draugą", duokite

jį kitiems pasiskaityti.

SKELBKITE "DRAUGĄ".

MISCELLANEOUS

už apdraudą nuo ugnies ir automobilių — 20% — 30% pigiau mokėsite

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. — GA 4-8654

1. Įvairių prekių pasirašymas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELES EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2757

Vytautas Valentinas

NAMŲ APSILDYMAS

Išstatu naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alvyinius pečius ir gazuinius.

ALBIN BANYNS, Tel. 447-8806

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, IL 60632, tel. 927-5980

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

MOVING

SERNAS perkrausto baldus ir

kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai,

Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisyimai. Vir-

tuvės ir vonios kabinetai. Kerami-

kos ir kt. plytelės. Glass blocks.

Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra.

Ji automatiškai gali kalbėti lietuviškai

palikti pavarę ir telefoną.

SERAPINAS. — 636-2960

LIUDIES MENAS IR KITKAS

"Drauge"

★

Dienraščio "Draugo" admini-

stracijojė galima pasirinkti į-

vairių liudies meno darbų: me-

džio, keramikos, drobės, taip

pat gražiai papuoštų lėlių.

Apsilankykite į "Draugo" ad-

ministraciją ir pasidžiūrėkite. Gal

rasite kai ką padovanoti savo

giminėms ar draugams

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGA,

nes jis plačiausiai skaitomas li-

tuvių dienraštis, gi skelbtimų ka-

nos yra visiems prieinamos.

PLATINKITE "DRAUGĄ".

PARDAVIMUI

1978 CADILLAC ELDORADO

Dark green. Excellent condition. Ziebart. Cruise control. Leather interiors. Many Cadillac options. \$6,995.00. Call 476-7400 days; 349-3561 evenings.

DOMESTIC

ALFRED ERICH SENN

Jonas Basanavičius

The Patriarch of the Lithuanian

National Renaissance

East European biography Series

No. 1.

Išleido Oriental Research Part-

ners, Mass. 1980. Kietais virše-

liais. Kaina su persiuntimu \$10.

Illinois gvy. dar prieda 57 ct.

valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

BALYS AUGINAS

Giesmės žydėj

ELENA MASAITIENĖ ATSISVEIKINANT

Elena Balčiūnaitė-Masaitienė spalio 4, po dviejų metų trukmės ligos, iškeliauo amžinybėn. Spalio 7 d. Gilmano laidotuvių namuose, Putname, prie velionės karsto, papuosto gėlėmis, įvyko budynės ir atsisveikinimas. Sukalbėta rožinio dalis, vedant kun. V. Cukurui, Kiekvienai palapčiai vadovavo pasikeisdami: Putnamo geselės, vietos kunigai, šeimos nariai, LB ir ateitininkai. Po to atsisveikinimo žodžius tarė kun. Cukuras, ses. Augusta Seirekytė, dr. J. Kriaučiūnas — LB vardu, Masionienė — korp. „Giedros“ vardu, baltimoriečių vardu — C. Surdokas, dr. A. Stankaitis — ateitininkų ir prel. V. Balčiūnas — šeimos vardu. Kalbėtojai išlėle velionės nuopelnus lietuviams, krikščionybės kėlimui Lietuvoje, bet taip pat jos nepaprastą nuoširdumą, kantrybę ir beatodairinį sutikimą su Aukščiausiojo valia. Laidotuvių dieną už velionės sielą atlaikytos šv. Mišios Matulaičio namų koplyčioje, koncelebruojant 9 kunigams (seselių įstaigų kapelinams, Putname gyvenantiems lietuviams kunigams ir Marianopolio marijonams) ir vadovaujant prel. V. Balčiūnui. Pamokslą pasakė kun. S. Yla, iškeldamas nuoširdų velionės pasirošimą amžinybei. Giedėjo seselių choras ir solistė R. Mastienė. Palaidota Marijos Nekalto Prasišėjimo seselių kapinėse, kur ir

jos dukrelė — vienuolė Rožė (Nijolė Elena) prieš 10 metų paguldyta amžinam poilsui. Velionė sulaukė beveik 76 m. amžiaus, buvo gimusi Vištytyje, gausioje šeimoje. Pradžios mokslą gavo namuose, gimnaziją baigė Biržuose, studijavo Vytauto Didžiojo univers. lituanistiką. Buvo Vilkiškos vidur. mokykl. mokytoja, o vėliau dirbo Vilniaus IX-toj gimnazijoje. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, gyveno Regensburge ir Scheinfelde. Amerikoje gyveno Chicagoje, Kentuckyje, Tennesee ir ilgiausiai prie Baltimorės. Prieš porą mėnesių su vyru dr. Česlovu Masaičiu persikėlė į Thompsoną, prie Putnamo.

Elenos šeima buvo labai religinga. Ji pati energingai darydavosi krikščioniškiems idealams. Nuo gimnazijos laikų priklausė ateitininkams, buvo veikli, net pirmininkė „Giedros“ korporacijoje. Katalikų veikimo centre vadovavo pavasarininkų mergaičių skyriui. Rėmė kitas krikščioniškas organizacijas ir buvo LB narė.

Velionė paliko liūdinčius vyrą, 4 brolius ir 3 seseris išeivijoje ir Lietuvoje su šeimomis. Penktasis brolis — dr. Jurgis Balčiūnas — tik prieš kelias savaites baigė žemišką kelią ir palaidotas Clevelande.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

ŽODELIS PRIE A. A. MOKYTOJO JONO RAČKAUSKO KAPO

Jau vieneri metai, kai a. a. mokytojas Jonas Račkauskas iškeliauo į Anapus. Žmona neteko vyro, vaikai tėvo, vaikaičiai senelio, o jo buvę mokiniai savo mokytojo.

Tie mokiniai, kurie mokėsi Švėkšnos gimnazijoje, visada prisimena jį, kaip ramų nesikarščiujantį lotynų kalbos mokytoją. Dėstė jis labai sistemingai, patraukliai, bet ir labai reikalingo. Nepakels balso, nešūkaus, bet išsiskindėjančiai taip pasakys, kad atminsi visą gyvenimą. Kai sykį klasėje viena mergaitė, nemokėdama pamokos, mėgino teisintis, kad tas Ovidijus toks sunkus, toks neapsakomai sunkus, tai mokytojas Račkauskas šyptelėjęs jai sako: „Tai, panele, kad tu lotynų kalba tau tokia sunki, tu geriau eik į kriaučkas“.

Kai kartą šių eilučių autorė mėgino jam pasigirti, kad labai mėgstanti lotynų kalbą, tai jis ir jai aiškiai tiesą pasakė: „Nu, gerai, kad mėgsti, gerai, bet matai meilei įrodyti reikia ir gerų darbų“.

Mes, mokiniai, mėgdavome mokytoją Račkauską, nes jis buvo tiesus, gerbėme, nes jis nesileisdavo į artimas draugystes ar į atskirų mokinių protegavimą. Turėjome jam pasitikėjimo jausmą. Gal dėl to, kad žemaitis žemaitius suprasedavo.

SAMURAJAI...

(Atkelta iš 3 pusl.)

Pasiėmęs popieriaus lakštą, japoniškai parašė: „Dėl mano kaltės laivo įgula pergyveno mirtiną pavojų ir savo apsilėidimu padariau nedovanotiną nusikaltimą bei nuostolį žmonei, sugadinamas 200 mašinų. Todėl turiu už savo tėvynei padarytą gėdą atsiliepti gyvybe“.

Atrodo, kad jo gyvybės auka buvo didesnė vertė negu tos mašinos. Šiuo atveju amerikietis numotų ranka tarėdamas: „draudimo įstaiga apmokės“. Japonuose dar tebevyrauja senovės samurajų ritualas: ką darai - daryk sąžiningai, kad nauda būtų karaliai ir tėvynei.

P. Indreika

Nuotraukoje yra lietuviškas kryžius, pastatytas Beverly Shores sodyboje. Projektas dail. Jurgio Daugvilos. Jau šeši lietuviški kryžiai pastatyti šioje apylinkėje, iš kurių keturi padaryti dail. J. Daugvilos.

Nuotr. Vytauto Kasniūno

būtų sugadinta rytmetinė nuotaika.

Mokytojas Račkauskas sirgdamas padarė didelį darbą: sutvarkė ir paruošė spaudai prez. Al. Stulginskio (savo marčios senelio) atsiminimus, kuriuos šimet išleido Pedagoginis Lit. Institutas.

Mokytojo Jono Račkausko mirties metinės buvo atšvėstos rugsėjo 28 d. Pamaldos buvo marijonų koplyčioje. Šv. Mišias atšaušo šeimos giminaitis kun. J. Duoba. Pilna koplyčia žmonių: mirusiojo žmona, dukros ir sūnus su šeimomis, giminės, draugai ir buvę mokiniai.

Po pamaldų šv. Kazimiero kapinėse pašventinamas paminklas, ir po to visi renkasi vaišėms į sūnaus dr. Jono Račkausko namus.

Gražus marmuro paminklas pastatytas ant mokytojo Jono Račkausko kapo, bet dar gražesnį paminklą jis pasistatydino pats savo šeimos ir savo mokinių širdyse.

Stasė Petersonienė

Kelias į altoriaus garbę
J. VAIŠNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga, Generalinės Postuliacijos leidinys 1969 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00.
Gaunama DRAUGE.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A. Muzikas JONAS ZDANIUS

Mirė 1975 m. spalio 23 d.

Jau daug laiko nusinėję gyvenimas, kai negailėtiną mirtis pasiėmė Tave, kai Tu mums brangus prisiminimas.

Lai Viešpats laimina jo amžiną gyvenimą.

Už jo sielą šv. Mišios bus atšaušamos spalio 26 d., 12:15 val. T. Jėzuitų koplyčioje, Romoje ir Hot Springs, Arkansas.

Maloniai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę: Žmona Julija ir sūnus Almis

A. A. JUOZAS KAZRAGYS

Gyveno East Chicago, Indiana.

Mirė spalio 20 d., 1980 m., 10:10 val. vak., sulaukęs 83 m. Gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, Andrijaus valsčiuje, Kačių kaime. Amerikoje išgyveno 31 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 dukters — Agripina Paškevičienė Kanadoje, ir Krescencija Smilgienė, žentas Alfonsas East Chicago, Indiana, sūnus Vitas, marti Linda, Whiting, Indiana, 6 anūkai, 2 proanūkai, Lietuvoje brolis Vaclovas Kazragys su šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė L. B. East Chicago apyl. Kūnas pašarvotas Prusieki koplyčioje, 3831 Main Street, East Chicago, Indiana.

Sv. Rožančius bus kalbamas koplyčioje ketvirtadienį, 7:30 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks penktadienį, spalio 24 d. Iš koplyčios 0:30 val. ryto bus atlydėtas į šv. Pranciškaus parapijos bažnyčią, 3905 Fir Street, kurioje vyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus mūlydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines, Chicagoje.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukters, sūnus, marti, žentai, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direktorius Prusiecki. — Tel. (219) 397-0288.

Diplomatas BRONIUS DAILIDĖ

Gyveno Floridoje.

Mirė spalio 20 d., 1980 m., 9:30 val. vakaro, sulaukęs 88 m. Gimė Lietuvoje, Sakų apskr., Sintautų parapijoje, Tarpucių kaime. Amerikoje išgyveno 32 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Vytautas, marti Joana, anū-Snieckus, urėdas Juozas Snieckus, Jonas Stankūnas, Vincas Paviličius, kas Arvydas, sesuo Kazė Zubkienė, pusbroliai vet. gyd. Vytautas dipl. Pranas Dailidė, pusseserė Bronė Krikščiukaitienė su šeima, Marytė Adomaitienė, Aldona Andriusienė, Ona Vilniškienė, Teresė Stankūnaitė, Julė Leščinskienė ir visi kiti giminės.

Velionis baigė politinius mokslus Petrapilio universitete. Lietuvos nepriklausomybės laikais dirbo užsienio reikalų ministerijoje ir įvairiose pasiuntinybėse. Paskutinė tarnyba buvo Taline, Estijoje, kur ėjo įgaliojimo ministerio pareigas.

Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Rožančius ir atsisveikinimas su velioniu įvyks penktadienį 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 25 d. Iš koplyčios 10:30 val. ryto bus atlydėtas į šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje vyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus mūlydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, marti ir anūkas.

Laidot. direkt. Jonas Evans Jr., ir Stasys Evans. Tel. 737-8600.

Mūsų miela mamytė

A. A. ELZBIETA RAČIONIENĖ

mirė 1979 m. spalio 20 d.

Už jos sielą vienerių metų sukakties proga Tėvų Marijonų koplyčioje spalio 26 d. 9 val. ryto bus atšaušamos šv. Mišios.

Kviečiame pažįstamus ir ją prisimenančius dalyvauti šioje šv. Mišių aukoje.

Nuliūdę Sūnūs ir duktė

A. A. MIKUI PANARUI

iškeliauvus Amžinybėn, žmoną Mildą, sūnus su šeimomis ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Amalija ir Mykolas Jagučiai

Diplomatui

A. A. BRONIUI DAILIDEI mirus, jo sūnui Vytautui, marčiai Joana ir anūkui ARVYDUI reiškiamo gilią užuojautą.

Paulius ir Angelė Talandžiai

AR KALBATE LIETUVIŠKAI?

(Lithuanian for beginners)

A. RINKONAS

Darbo sąsiuvinis (work book) A ir B, ir C — studentams ir mokytojams (for students and adults). Mokytojų vadovas (Teacher's Manual) ir penktoji knyga — Fonetika, Skaitiniai, Žodynas.

Viršelis ir pagrindinės iliustracijos R. Paulionio. Published by the Lithuanian Canadian Community with the support of the Multicultural Program, Government of Canada. Copyright by the author, Toronto, Canada 1979.

Kaina su persiuntimu \$16.30. Illinois gyventojai dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1980 m. spalio mėn. 23 d.

7

A. A.

Mikui PANARUI mirus,

reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai MILDAI ir sūnams ARVYDUI ir RAIMUNDUI su šeimomis.

STASĖ ILGINIENĖ ir DUKROS
DANGUOLĖ, NIJOLĖ ir DAIVA

VIDAI ir KOSTUI STANKAMS, JURINAI ir VYTUI RUGIENIAMS, liūdintiems dėl mamytės ir uošvės

A. A.

EMILIJOS SMAGRAUSKIENĖS

mirties, reiškiamo nuoširdžią draugų užuojautą.

Vida ir Vytenis Damušiai

EUDEIKIS

Laidotuvių DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. RĖpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LaFayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× **V-me Teatro festivalyje** bus pirmą kartą suvaldintas Aloyzo Barono vieno veiksmo vaizdelis mūsų mažiesiems "Diena prie ežero". Veikalą režisuoja Laima Lapinskienė, vaidins jaunieji aktoriai. Premjera įvyks ketvirtadienį, lapkričio 27 dieną, 2 val. po pietų.

× **A. a. Jono Zdaniaus**, žinomo muziko, mirties penkerių metų sukaktis bus minima šv. Mišiomis Liet. jėzuitų koplyčioje šį sekmadienį, 12:15 val. dienos metu. Po to Jaunimo centro kavinėje vyks trumpa akademinių dailės. Velionio žmona ir sūnus, atvykę iš Hot Springs Ark., kviečia visus a. a. J. Zdaniaus bičiulius ir tuos, kurie ji dar atmena, minėjime dalyvauti.

× **Korp! Neo-Lithuania senjorų sueiga** šaukiama š. m. lapkričio 2 d., 2 val. p. p. Liet. Tautiniuose namuose. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyks lapkričio 8 d. šia tvarka: 10 val. ryto pamaldos tėvų jėzuitų koplyčioje, žuvusiųjų pagerbimas ir mirusių korporantų kapų lankymas. 7 val. vak. Liet. Tautiniuose namuose įvyks iškilminga sueiga ir vakarienė. Visi korporantai su šeimomis bei draugais kviečiami dalyvauti.

× **T. J. Borevičiaus, SJ, pagerbimas**, kuris bus spalio mėn. 26 d., 3 val. p. p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje, pamokslą pasakys t. Br. Markaitis, SJ, iš Californijos, giedos V. Momkus, vargonais pritarantis muz. A. Vasaičiui. Po šv. Mišių Jaunimo centro didžiojo salės akademija ir vaivės. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. Vyt. Vygantas iš New Yorko. Meninę dalį atliks solistai M. Momkienė ir St. Baras, akompanuojant muz. A. Vasaičiui. Programą praves M. Marcinienė. (pr.)

× **Muziko Jono Zdaniaus** penkerių metų mirties sukaktis bus paminėta šį sekmadienį, spalio 26 dieną 12:15 val. Mišiomis jėzuitų koplyčioje. Giedos solistas Dana Stankaitė ir Jonas Vaznelis. Po to Jaunimo centro kavinėje bus trumpa akademija. Zdaniaus šeimos draugai ir pažįstami prašomi atsilankyti.

× **Sv. Rašo seminaras** įvyks gruodžio 12, 13 ir 14 d. Jaunimo centre. Tuo pačiu metu numatoma krikščioniško turinio programa vaikams bei jaunimui.

× **Juozas Šulaitis, La Grange, Ill.**, atsiuntė 10 dolerių auką, už kurią maloniai dėkojame.

× **Petras ir Stasė Petrušaičiai, Racine, Wis.**, yra nuolatiniai "Draugo" rėmėjai. Ir dabar, atnaujindami prenumeratą, aukojo 10 dolerių. Maloniai dėkojame.

× **Norintieji dalyvauti vakariene** spalio 25 d. po Jeronimo Kačinskio koncerto Jaunimo centro kavinėje, prašoma įsigyti biilietus L. Fondo raštinėje. Kaina 5d. ol. (pr.)

× **Midland Taupymo bendrovė**, Marquette Parko skyriui, reikalinga tarnautoja (Teller) su patyrimu ar be. Skambinti telef. 925-7400. (sk.)

× **Laiškų Lietuviams popietė** su kelionių nuotraukomis, skaidrėmis ir filmu bus lapkričio 1 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Maloniai kviečiame visus atsilankyti. (pr.)

× **NAMAMS PIRKTI PAŠKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuošimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× **Lietuvių tautinių šokių grupė "Švyturys"**, anksčiau vedamas Giedrės Čepaitės ir Danutės Narutytės - Quinn, dabar aktyviai pradėjo repetitijas Virginijai Jurcienai vadovaujant. Repeticijos šiuo metu vyksta kiekvieną sekmadienį 7 val. vak. Jaunimo centre. Jaunimas nuo 18 m. amžiaus, kuris domisi tautiniais šokiais, yra kviečiamas grupėn įsijungti. Prašom skambinti tel. 436-3334.

× **Aras Tijūnėlis, VIII skyriaus mokinys**, žaidžias amerik. futbolą "Seniors" komandoje St. Mary's aukšt. mokykloje Buffalo Grove, buvo vienas iš trijų mokyklos komandos žaidėjų, išrinktas į futbolą "All Stars".

× **Dr. Adolfas Delta**, klinikos savininkas ir vedėjas, iš anksto užsisakė "Draugo" kalėdinių kortelių ir paskyrė 25 dolerių auką. Prisimintina, kad daktaras dažnai paremia savo dienraštį. Už viską maloniai dėkojame.

× **World Without War** taryba spalio 20 d. Chicago miesto centre turėjo posėdį. Jame kun. J. Prunskis išskėlė Lietuvos laisvės reikalą. Ta amerikiečių taryba savo organizuotose studijų dienoje gruodžio 8 d. nutarė skirti vieną sesiją Lietuvos laisvės reikalui.

× **Aukų atsiuntė: K. Gražienė** — 7 dol., dr. Z. Danilevičius — 3 dol. Dėkojame.

× **Juozas Matusevičius, Evanston, Ill.**, parėmė mūsų spaudos darbus nuoširdžiai 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **A. a. inž. Kazimiero Dubausko** šešerių metų mirties metinės šv. Mišios už jo sielą bus atnašaujamos spalio 25 d., šeštadienį, 8:30 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Prašome giminių, draugų ir pažįstamų dalyvauti ir kartu pasimelsti.

Sesuo Antanina Adomienė (pr.)

× **"Dainavos" ansamblio** statomos operos "Čičinskas" reikalams atsiuntė aukų po 100 dol. šie rėmėjai: Elena ir Mečys Krasskai (gyv. St. Petersburg, Fla.), Marija ir dr. K. Ambrozaičiai, Euphrozine Mikuziūtė, Antanas Balčytis, Juozas Mačėnas, Antanas Sereika, Jolanta ir Petras Kaušai, JAV LB Cicero apyl. valdyba, Sigita Ramanauskas. Mieloms aukotojoms nuoširdi padėka. Operos spektakliui įvyks lapkričio 8 ir 9 dienomis Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. (pr.)

× **Marquette Parko Lietuvių namų savininkų banketas** įvyks spalio 25 d. parapijos salėje. Banketo svečiai bus vaišinami skaniausiu maistu, pagamintu ponios Kupcikevičienės, Talman skanumynų kepyklos sav. Linkins geras lietuvių orkestras. Meninė dalis. Turtingas dovanomis. Nebrangios atgaivos baras ir kiti malonumai. (pr.)

× **LAST pirm. Karolis Milko** vaitis vadovauja komitetui, kuris ruošia kun. Jono Borevičiaus sukaktuvinį pagerbimą spalio 26 d. Jaunimo centre. (pr.)

× **Sol. Praurimė Ragienė** išpildys meninę programą Akademinio Skautų Sąjūdžio metinės šventės baliuje, kuris įvyks lapkričio 8 d., 6:30 val. vak. Delphian House, Hickory Hills, Ill. Solistei akompanuos muz. Arūnas Kaminskis. Šokiams gros "Vytis" orkestras. Rezervacijos priima R. ir G. Bielskai telef. 424-4190. (pr.)

× **"Dainavos" ansamblio** statomos operos "Čičinskas" reikalams po 100 dol. aukojo: Regina ir Vladas Andrijauskai, dr. Jonė ir dr. Juozas Meškauskai, Zota ir Gediminas Micevičiai, Marija ir inž. Antanas Rudžiai. Operos spektakliui įvyks lapkričio 8 ir 9 dienomis. Mieloms aukotojams ansamblio nuoširdžiai dėkingas. (pr.)

× **Danguolės Jurgutienės**, dailininkės, darbų paroda šiuo metu vyksta Farmington Hills, Mich. vietovėje. Ji yra paskelbta "šio mėnesio dailininkė". Išstatyti aliejiniai akrilikos ir mišrios technikos tapybos darbai. Jos dailės darbų paroda ruošiamą Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, lapkričio mėnesį.

× **Aldona ir Stepas Ingamiai** iš Hot Springs, Ark., buvo atvykę į Chicago, dalyvavo "Atelities" žurnalo vakare. Kitą dieną užsukę į "Draugą" tarėsi su administracijos ir spaustuves pareigūnais kaip greičiau būtų atspausdintas Hot Springs LB sukaktuvinis leidinys, kuris yra paruoštas ir atiduotas "Draugo" spaustuvei. Ta proga A. ir S. Ingamiai įteikė 25 dol. auką savo spaudos stiprinimui. Širdingai dėkojame. Tenka pabrėžti, kad S. Ingamius per daugelį metų yra LB veikėjas ir jau keli metai iš eilės kaip Hot Springs LB valdybos pirmininkas.

× **Dr. Robertas Selenis**, advokatas, Livonia, Mich., pasveikino "Draugo" darbuotojus ir atsiuntė Garbės prenumeratos mokestį. Esame jam labai dėkingi.

× **Povilas Norvilas**, "Draugo" tarnautojas, nusipirko "Draugo" "Tėsių vyskupiją" ir keletą kitų knygų, kurias prašė išsiųsti savo artimiesiems kaip dovanas.

× **Vytas Prusaitis**, torontieškas, dažnas "Draugo" rėmėjas, prie prenumeratos mokestio pridėjo 10 dolerių auką. Maloniai dėkojame.

Trys čikagiečiai, atvykę mokyti Vasario 16 gimnazijoje: iš k. Albertas Kiela, Darius Ramonas ir Nelda Ziliūtė.

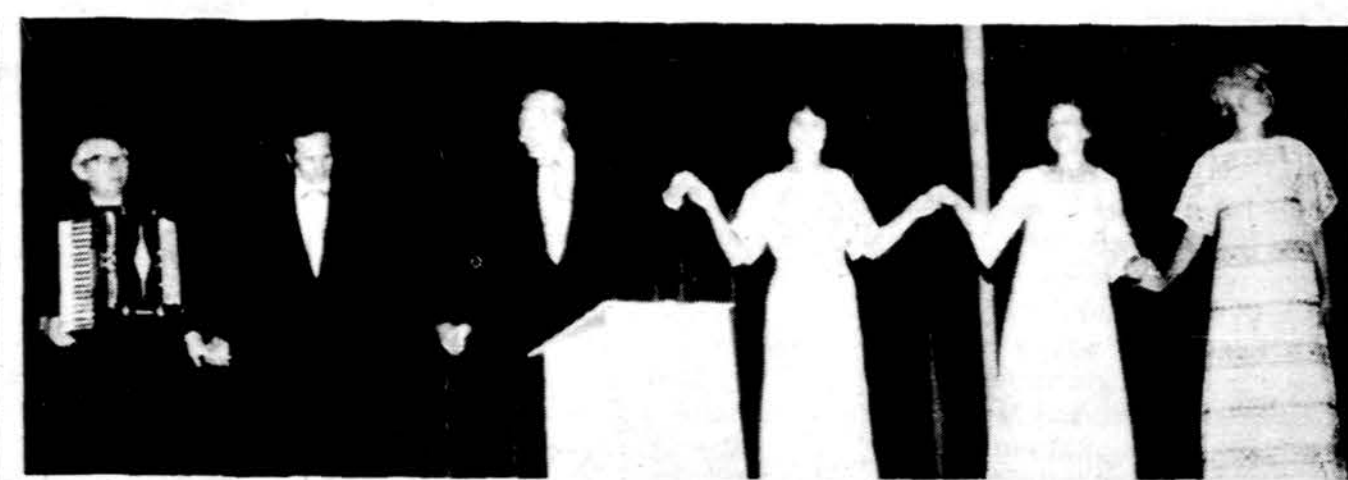
× **Norėdian įsigyti Danguolės "Lietuviai Brazilijoje"**. Išleista 1933 metais. Jei kas turite, prašome pranešti telefonu (312) 687-8874. (pr.)

× **Visi Lemonto apylinkės lietuviai** kviečiami dalyvauti Balfo užprašytose šv. Mišiose spalio 26 d., sekmadienį, 12:30 val. popiet De Andreis seminarijos bažnyčioje, 511 East 127 Street, Lemont, Ill. (pr.)

× **Sv. Kazimiero Lietuvių Kapinių Sklypų Savininkų Draugijos** metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 26 dieną, 2 valandą po pietų, didžiojoje Gage Parko salėje, esančioje prie 55-tos ir Western Ave. sankryžos. Visi, kuriems rūpi lietuvių kapinių reikalai, kviečiami atvykti į susirinkimą. Draugijos nariai prašomi dalyvauti. (pr.)

× **Lietuvių Tautinių Šokių grupė "Švyturys"**, anksčiau vedamas Giedrės Čepaitės ir Danutės Narutytės-Quinn, dabar aktyviai pradėjo repetitijas Virginijai Jurcienai vadovaujama. Giedrė Čepaitė, ir taip pat Danutė Narutytė-Quinn, atkvių darbą su grupe nutraukus, už jų įdėtą pastangas nuoširdžiai dėkojame. (pr.)

× **Dariaus - Girėno mokyklos** balius Jaunimo centre, lapkričio 1 d., 7:30 val. vak. Gros "Vytis" orkestras. Rezervacijom telef. 323-6302 ir 682-1965. (pr.)

Detroito koncertavo svečiai iš Rochesterio, N. Y., "Sutartinės", atlikusi programą Dievo Apvaizdos parapijos baliuje. Nuotr. Jono Urbano

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MUZIKĖS ALICE STEPHENS PAGERBIME

Sekmadienį, spalio 19 d., 4 val. p. p. buvo pagerbta mūsų žymioji muzikė Alice Stephens. Jaunimo centre buvo surušta jos garbei vakariene. Į salę sukvietė rengėjai daug svečių, lietuvių ir ne-lietuvių. Daugiausia buvo įvairių sričių menininkai, muzikai, choristai, Alice Stephens mokiniai (ės), draugai ir gerbėjai.

Prie gražiai išpuošto garbės stalo jubilatę įvedė palyda. Ji jubilatę, nes šiemet švenčia 75 metų amžiaus ir 50 metų muzikinės veiklos sukaktis. Muz. Aleksandras Kučūnas, vakarienes rengimo komiteto pirmininkas, po būvį atidarė, kreipdamasis į visus kaip į bičiulius, kuriuos riša dainos ir meno meilė.

Invokaciją sukalbėti pakvietė seselė Teresė Papjūtė. Po trumpo susikaupimo visi kiop vienas pradėjo nuoširdžiai sveikinti jubilatę, giedodami ilgusiuosius metus. Toliau programai vadovavo Evelyn Ozelenė — Stankaitė.

Ant scenos dideliame ekrane matėme jubilatės šviečiantį vaizdą. Iš jos gyvenimo buvo rodomi paveikslai su skaidrių pagalba. Tie vaizdai buvo lydimi dainos ir muzikos garsais. Tokioje nuotaikoje prasidėjo sveikinimai žodžiu.

Generalinė konsulė Juzė Daužvardienė apibūdino visą Alice Stephens gyvenimą. Gražiai ji nušvietė anuometinį Amerikos ir lietuvių išeivių gyvenimą, kuris šiais laikais yra labai pasikeitęs. Jubilatė dainos ir muzikos veiklą pradėjo nuo deklamavimo. Todėl gerai išmoko lietuvių kalbą. Ji pradžioje grojo smuiku, paskui įstojo į konservatoriją.

Ilgų kalbų nebuvo. Sveikinimai buvo trumpi ir nuoširdūs. Dainavos ansamblio vardu sveikino to ansamblio pirmininkas Aleksas Smilga. Aldona Brazienė sveikino Chicago Amerikos lietuvių moterų klubo vardu, muz. Faustas Strolia Lietuvos vyčių choro vardu, kun. V. Rimšelis "Draugo" ir "Laivo" vardu. Solistas Stasys Baras pasveikino ir Lietuvių fondo vardu įteikė jubilatėi tūkstančio dolerių čekį už 50 metų veiklą, keliant ir ugdat lietuviybę.

Alice Stephens 15 metų dirba ir su amerikietėmis lenkėmis mergaitėmis, kurių chorui ji vadovauja ir drauge gan dažnai važiuoja į Europą, daugiausia į Lenkiją, koncertuoti. Tas choras jai sugiedojo "Sto Lat" — šimtą metų. Lucyna Migala, radio programos WCEV komiteto vice-pirmininkė, įteikė jai dovaną o kitos choristės atnešė daug gėlių.

Paskui jubilatę sveikino solistas Algirdas Brazis, Vytautas Radzius Lietuvių operos vardu, Giedraitienė — Alice Stephens choro vardu. Genovaitė Gedraitienė įteikė gražią apipavidalintą albumą, o buvęs choras labai gražiai padainavo "Apyneil". Pobuvyje visų nuotaika augo ir augo.

Sveikinimus raštu prisijuntė: Stasys Balzekas, Senj., Stasys Balzekas, Jr., Ralph Juško, Bronė Jameikienė, Sesuo Bernarda, Petras Petrutis, Margučio radio stoties vadovas, vysk. V. Brizgys, Vytautas Bielajus, Vytautas Marijonišius, komp. Bruno Markaitis, S. J. Atsakydama į sveikinimus, Alice Stephens susijaudino ir negalėjo kalbėti angliškai. Ji prabilo tik lietuviškai. Ji buvo nustebusi,

kad taip nuoširdžiai visi ją pagerbė. Iš kalbos visi pajuto jos didžią meilę savo tautai ir savajai kalbai. Ji puoselėjo dainą ir muziką tarp lietuvių ir ne-lietuvių, kad Lietuvos vardas būtų išgarsintas ir kad lietuvių pasijustų ir būtų lygių teisių tarp kitų tautų.

Muz. Aleksandras Kučūnas užbaigė vakarienes programą, dėkodamas komiteto nariams, kurie rengė vakariene: Vacuii Momkui, Jonei Bobinienei, sol. St. Barui, Algirdui Brazui, Genovaitėi Gedraitienei, Albina Giedraitienei. Padėkojo taip pat Margučio ir Daukus radio stočių vadovams, spaudai — "Draugui", "Naujienuoms" už talkinimą pargarsinant vakarienes parengimą. V. Rmš.

POPJETE SU PUBLICISTU BR. RAILA

Spalio 19 d., susirinko į Lietuvių Tautinių namus pusanro šimto žmonių susitikti su žinomu žurnalistu - rašytoju Broniu Raila ir pasidžiaugti paskutiniąja jo knyga "Vaivos ryškė".

Br. Raila pakvietė ir "Vaivos ryškės" sutiktuves suruošė L. M. federacijos Chicago klubo valdyba, vadovaujama M. Marcinienės, kuri popietę atidarė ir ją pravedė. Ji pažymėjo, kad Bronys Raila yra iškilusias lietuvių žurnalistas, aktyviai dalyvaujantis kultūriname ir visuomeniniame lietuvių gyvenime ir seką pavergt krašto tautiečių pastangas nepaskeisti rusifikacijos jūroje. Savo raštuose atskleidžia okupantų ir vietinių kolaborantų klastotes bei melagystes. Paskutinioji Br. Railos knyga "Vaivos ryškė" yra jo 100 prakalbų į Lietuvą, pasakytų per Laisvės radiją, rinkinys.

Redaktorius Algirdas Puzauskas plačiau papasakojo apie Br. Railą, kaip žurnalistą, publicistikos menininką. Bronys Raila yra gimęs publicistu, sugebą atskleisti gyvenimo tiesą ir grožį. Rašo stilingai ir meniškai kalbėdamas apie kasdienybę ar vesdamas pokalbį su kritika ir oponentais. Išleisdamas knygą į gyvenimą, labai kruopščiai ją apdoroja, siejasi pasitaikiusiomis korektūros klaidomis. Labai didelį dėmesį kreipia į kalbą ir menišką knygų apipavidalinimą. "Vaivos ryškė" yra devintoji Br. Railos knyga, savo turiniu vienintelė lietuvių kalboje.

Jaunas intelektualas dr. Saulius Girmius, pažįturėjęs ir Br. Railą iš jaunimo taško. Prisipažino, kad jam nedrąsu kritiškai pasisakyti apie Br. Railos rašymą, nes galys susilaukti pylos. Jaunimas domisi lietuviška knygą tiek, kiek jo čia šiandien matome, pareiškė dr. S. Girmius (salėje jaunimo buvo vos keletas). Pastebėjo, kad Br. Railos straipsniai yra per ilgi, todėl ne visų perskaitomi. "Vaivos ryškėje" ilgų straipsnių nėra, nes reikėjo visą esmę pasakyti per ribotą laiką, tad nebuvo vietos nuklysti į šalis. Atsakymai į okupantų klastotes yra taiklūs, daugiausiai paimti iš asmeninės gyvenimo patirties. Patiko aprašymai apie Trečią frontą, jaunųjų rašytojų judėjimą ir leistą žurnaliką.

Skaitytojų nuomonę išreiškė inž. Jonas Jurkūnas. Pradžioje

paminėjo porą straipsnelių iš Chicago "Tribune" dienraščio sekmadienio laidos, kur paminėti sovietinio rašymo faktai. Maskvos laikraštis paskelbė, kad toks ir toks žmogus, gyv. Chicagoje nebuvo JAV valdžios išleistas išvykti į Rusiją. Patikrinus nebuvo rasta nei tos vietos, nei žmogaus tokia pavardė. Tai būdingas sovietiškas melas, skirtas Rusijos gyventojams mulkinti.

Antras skaitytojų nuomonės reiškęjas buvo dr. Pemkus, humoristinė forma aptaręs Br. Railą ir jo "Vaivos ryškę".

Paskutiniu kalbėjo knygos autorius Bronys Raila. Dėkojo visiems talkininkams, mecenatams (o jų buvo stambesni net keli), leidėjams ir visiems šios popietės dalyviams bei knygos mylėtojams. Ypatingą padėką pareiškė LM Federacijos Chicago klubo valdybai. Paminėjo šios knygos gimimo skatintojus ir aplinkybes, kuriose teko dirbti.

Prisiminė Vliko seimą, įvykusį 1973 m. St. Petersburg, Floridoje, kuriame dalyvavo, kaip L.R.S. atstovas ir visiems šios popietės dalyviams bei knygos mylėtojams. Ypatingą padėką pareiškė LM Federacijos Chicago klubo valdybai. Paminėjo šios knygos gimimo skatintojus ir aplinkybes, kuriose teko dirbti.

Kalbėjo apie tikslesnį lėšų ir laiko naudojimą. Įvairios konferencijos suėda laiką ir reikalauja daug lėšų. Tas lėšas geriau sunaudoti raštijos remimui, kuri ilgiau išlieka. Steigtinas lietuvių kultūrai ugdyti institutas. Nesvarbu, kas jį steigty, bet reikia turėti organą, kuris tuo rūpintųsi.

Užsklandai Br. Raila pademonstravo iš juostos jo įkalbėtas dvi prakalbas, perduotas

Laisvės radijo į Lietuvą. Moterų Federacijos ak. valdyba visus dalyvius pavaizino kava ir priedais. Popietė buvo kultūringa ir gražiai praėjo. Popietės dalyviai gausiai pirkė "Vaivos ryškę", o autorius ją autografo. (aj)

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— "The American Spectator" vol. 13, October 1980 įdėjo Francis X. Maier straipsnį — Red Curtained Catacombs — su paraše — In little Lithuania a gigantic passion persists to haunt the West. Straipsnis labai gerai dokumentuotas, su N. Sadūnaitės ir 1979. 3. 25 d. Lietuvių Romos katalikų kunigų protesto nuotrauka. Autorius Francis X. Maier yra "The National Catholic Register" redaktorius.

— **Kanados laidos "Reader's Digest"** žurnalo 1980 rugsėjo numerįje įdėtas ilgas Lawrence Elliott straipsnis — Reluctant Soviets: Europe's Forgotten Baltic Nations. Forcibly absorbed by the U.S.S.R. four decades ago, Estonia, Latvia and Lithuania still Long for Freedom.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Seštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Seštad. 9 val. iki 1 val. d.

"Draugui" reikalingos šios knygos:

GRIZIMAS Į LAISVĘ. I-mas tomas. St. Rūkenė. Išleido Viltis 1970.
KRAZIŲ SKERDYNĖS. I-mas tomas. Jonas Marcinkevičius. Išleido Nemunas 1955.
KRYŽIUOCIAI. I-mas tomas. H. Sienkevičius. Istorinė apysaka. Išleido Karys 1956.
Siųsti DRAUGO adresu. Gavę knygas — atsilysinsime.

PRISIMINKIME MIRUSIUS Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga atminti ties mirusiųjų pasauliui.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota maldaknyra į tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6338 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Sia proga prašau prisiminti šiuos man brangių mirusiųjų sielas:

Meno vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$ _____